

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Звіт з оцінки управління фінансами об'єднаної територіальної громади. Дорожня карта до вдосконалення управління фінансами та бюджетного планування

**Музиківська об'єднана територіальна громада
Херсонська область, Білозерський район**

в рамках проекту „Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)”, який фінансується USAID.

Цей звіт став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Зміст

Перелік скорочень	4
Термінологічний словник	4
Процес та методологія оцінки управління фінансами	5
Процес	5
Принципи	6
Методологія	6
1. Загальна інформація про ОТГ	6
1.1. Картка громади	6
1.2. Стратегія розвитку громади, план соціально-економічного розвитку на 2017 рік	7
1.3. Опис органів місцевого самоврядування	9
1.3.1. Рада та постійні комісії ради	9
1.3.2. Сільський голова	10
1.3.3. Староста	10
1.3.4. Виконавчий комітет ради. Оргсхема	10
1.3.5. Підрозділ, який здійснює реалізацію бюджетної політики на території громади (відділ бухгалтерського обліку)	11
1.4. Мережа розпорядників та отримувачів бюджетних коштів	12
1.5. Висновки та рекомендації за розділом	12
2. Процес формування бюджету, залучення населення до процесу	14
2.1. Процес формування бюджету	14
2.2. Залучення громадськості до формування бюджету	15
2.3. Висновки та рекомендації за розділом	16
3. Затвердження бюджету	18
3.1. Процес затвердження бюджету на наступний рік	18
3.2. Участь населення у процесі затвердження бюджету	19
3.3. Строк прийняття бюджету та оприлюднення рішення про бюджет на наступний рік	19
3.4. Оприлюднення інформації про бюджет та звітності про бюджет	19
3.5. Висновки та рекомендації за розділом	19
4. Збір доходів	20
4.1. Доходна частина бюджету у розрізі всіх видів надходжень, рівень виконання станом на 01.07.2017 рік	20
4.2. Розрахункові показники. Вивчення фінансової стійкості бюджету, бюджетного забезпечення	22
4.3. Аналіз джерел надходжень	23
4.3.1. Податкові надходження	23
4.3.1.1. Загальнодержавні податки та збори	23
4.3.1.2. Місцеве оподаткування	24
4.3.2. Неподаткові надходження	28
4.3.3. Доходи від операцій з капіталом	28
4.4. Платіжна дисципліна на території ОТГ	28
4.5. Висновки та рекомендації за розділом	29
5. Адміністрування доходів	29
5.1. Процес планування доходної частини бюджету	29
5.2. Адміністрування податкових надходжень	30
5.3. Адміністрування неподаткових надходжень	31
5.4. Міжбюджетні трансферти	31
5.4.1. Дотації	33
5.4.2. Субвенції	33
5.5. Висновки та рекомендації за розділом	34
6. Виконання бюджету	36
6.1. Практика контролю за виконанням бюджету радою	36

6.2.	Стадії організації виконання бюджету	36
6.2.1.	Порядок складання і виконання розпису бюджету	37
6.2.2.	Порядок та практика реагування на недоотримання доходів або перевиконання доходної частини бюджету	38
6.3.	Розподіл видатків бюджету, рівень виконання плану на 01.07.2017 рік	38
6.4.	Паспорти бюджетної програми та їх фінансування	39
6.5.	Наявність кредиторської заборгованості бюджету та простроченої кредиторської заборгованості бюджету	40
6.6.	Висновки та рекомендації за розділом	40
7.	Платежі	42
7.1.	Висновки за розділом	45
8.	Управління коштами	45
8.1.	Практика управління вільними залишками бюджетних коштів	45
8.2.	Практика роботи з готівковими коштами	45
8.3.	Практика співпраці з казначейством	45
8.4.	Практика роботи з банківськими установами	45
8.5.	Виникнення тимчасових касових розривів бюджету та залучення позичок казначейства	45
8.6.	Висновки за розділом	45
9.	Бюджет і фінансова звітність	46
9.1.	Висновки та рекомендації за розділом	46
10.	Формування бюджету із урахуванням гендерних питань («гендерно-чутливе бюджетування»)	46
10.1.	Висновки та рекомендації за розділом	46
11.	Здійснення закупівель	47
11.1.	Гендерний комітет	47
11.2.	Планування закупівель, складання річного плану або додатку до нього	48
11.3.	Види закупівель	48
11.4.	Висновки та рекомендації за розділом	52
12.	Управління активами	53
12.1.	Система виявлення активів	54
12.2.	Система супроводу активів	55
12.3.	Продаж комунального майна та землі	55
12.4.	Оренда комунального майна	55
12.5.	Оренда земельних ділянок	55
12.6.	Висновки та рекомендації за розділом	56
13.	Аудит	57
13.1.	Висновки та рекомендації за розділом	58
14.	Бухгалтерський облік	59
14.1.	Бухгалтерський облік бюджету	59
14.2.	Бухгалтерський облік виконавчого комітету ради	59
14.3.	Висновки та рекомендації за розділом	60
15.	Залучення фінансування для реалізації інвестиційних проектів в ОТГ	60
15.1.	Висновки та рекомендації за розділом	61
Матриця рекомендацій		

Перелік скорочень

БКУ (БК)	– Бюджетний Кодекс України
ГРН	– гривна, національна грошова одиниця Україна
Держфінінспекція	– Державна фінансова інспекція
ЕСЗ	– електронна система закупівель
КП	– комунальне підприємство
Мінрегіон	– Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
Мінфін	– Міністерство фінансів України
НГО	– нормативно-грошова оцінка
НКРЕКП	– Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
ОДА	– обласна державна адміністрація
ОТГ	– об'єднана територіальна громада
ПДВ	– податок на додану вартість
ПДФО	– податок на доходи фізичних осіб
ПКУ	– Податковий Кодекс України
ЦНАП	– центр надання адміністративних послуг

Термінологічний словник

Бюджетне асигнування – повноваження розпорядника бюджетних коштів, надане відповідно до бюджетного призначення, на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові та цільові обмеження.

Бюджетний запит – документ, підготовлений головним розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідним обґрунтуванням щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступні бюджетні періоди.

Бюджетне зобов'язання – будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому.

Бюджетне призначення – повноваження головного розпорядника бюджетних коштів, надане рішенням про місцевий бюджет, яке має кількісні, часові і цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

Бюджетна програма – сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій.

Бюджетний процес – регламентований бюджетним законодавством процес складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

Кошторис – основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень.

Місцевий фінансовий орган – установа, що відповідно до законодавства України здійснює функції зі складання, виконання місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету.

Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі – метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу.

Проект бюджету – проект плану формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, що здійснюються органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду, який є невід'ємною частиною проекту рішення про місцевий бюджет.

Рішення про місцевий бюджет – нормативно-правовий акт місцевої ради, виданий в установленому порядку, що затверджує місцевий бюджет та визначає повноваження місцевої державної адміністрації або виконавчого органу місцевого самоврядування здійснювати виконання місцевого бюджету протягом бюджетного періоду.

Розпис бюджету – документ, в якому встановлюється розподіл доходів, фінансування бюджету, повернення кредитів до бюджету, бюджетних асигнувань головним розпорядникам бюджетних коштів за певними періодами року відповідно до бюджетної класифікації.

Процес та методологія оцінки управління фінансами

За програмою «DOBRE», що фінансується USAID (United States Agency for International Development - Агенція міжнародного розвитку США) та реалізується через міжнародний консорціум, лідером якого є Global Communities, виконавцем послуг з Проекту «Оцінка управління фінансами в об'єднаних територіальних громадах. Дорожня карта до вдосконалення управління фінансами та бюджетного планування» (далі - Проект) визначено компанію ТОВ «Техекономоптим».

ТОВ «Техекономоптим» (далі - ТЕО) працює на ринку України та Європи з 1999 року. Спеціалізується на наданні консалтингових послуг в сфері бізнес-планування, управління фінансами та державно-приватного партнерства, має сертифікат EBRD BAS з управління консалтинговими проектами і сертифікат MDF з управління, спрямованого на результат. За участі ТЕО успішно розроблено більше 200 проектів з розвитку для органів місцевого самоврядування та підприємств різної форми власності. У співпраці з органами виконавчої влади - Мінрегіоном, Мінфіном, Мінекономрозвитку, а також органами місцевого самоврядування, розроблено більше 25 проектів за участю міжнародних донорів.

За програмою DOBRE ТОВ «Техекономоптим» виконало завдання з оцінки фінансових та бюджетних процедур та процесів в кожній з об'єднаних територіальних громад (далі - ОТГ), з якими співпрацює програма в Харківській, Дніпропетровській, Херсонській, Кіровоградській та Миколаївській областях.

Процес

Під час проведення оцінки фінансового управління ОТГ співробітники ТЕО здійснили вивчення та ретельне картування наявних процедур та практик діяльності ОТГ у сфері управління фінансами.

Робота проводилася шляхом:

- ✓ співбесід із посадовими особами ОТГ;
- ✓ вивчення документів, отриманих від ОТГ, що стосуються регулювання процесів управління фінансами ОТГ, та інших документів, які є необхідними для ретельного здійснення оцінки;
- ✓ безпосереднього вибіркового спостереження за здійсненням операцій, процедур і процесів;
- ✓ співбесід з представниками Регіонального офісу програми ДОБРЕ по Східній та Південній Україні в м. Миколаїв.

За ОТГ з метою забезпечення якісної комунікації була закріплена робоча група, яка проводила всі необхідні дослідження, систематизувала отримані дані ОТГ, визначала змістовне наповнення кінцевих редакцій звітів, формулювала рекомендації для громад.

Під час проведення оцінки фінансового управління в ОТГ, робоча група ТЕО здійснювала збір та обробку внутрішньої інформації (надавалася представниками ОТГ) та зовнішньої інформації (дані

відкритих інформаційних джерел, дані отримані під час співбесід). Зібрана інформація зберігається лише у вигляді електронних документів, записів та фотокопій.

Для виконання оцінки управління фінансами в територіальній громаді представниками ТEO було узгоджено проведення зустрічі з представниками ОТГ **12.09.2017 р.** та зібрано інформацію щодо наявних документів, процедур, практик та операцій стосовно сфери управління фінансами згідно Інформаційного запиту та переліку документів.

Принципи

Під час здійснення дослідження експерти ТEO дотримувалися наступних принципів роботи: **об'єктивність, неупередженість та незалежність**. Використання цих принципів спрямовано на забезпечення повноти оцінювання та розробку реалістичних рекомендацій для подальшої їх реалізації в ОТГ. Крім того, під час роботи було налагоджено добрі робочі відносини з посадовими особами ОТГ, а також з іншими зацікавленими сторонами для досягнення взаєморозуміння та сприйняття розроблених рекомендацій за результатами оцінювання. Безпосередня взаємодія робочої групи із представниками ОТГ дозволила оцінити також рівень кваліфікації посадових осіб ОТГ та провести аналіз ефективності управлінського менеджменту.

За результатами проведення оцінки складено звіт щодо ОТГ, у якому зафіксовано результати оцінювання (підготовлено 2 версії звіту - українською та англійською мовами). У звіті відображено детальний опис наявної діяльності, процедур і процесів в ОТГ. За кожним напрямком визначено недоліки, вузькі місця та прогалини (у разі їх наявності) та розроблено рекомендації щодо їх усунення.

Методологія

Звіт з оцінки управління фінансами підготовлено відповідно до схваленої «Глобал Ком'юнітіз» методології, яка є нормативним документом ТEO щодо встановлення єдиного порядку проведення оцінки фінансового управління в ОТГ. Робота проводиться за замовленням «Глобал Ком'юнітіз» на виконання договору від 01.07.2017 року № AID-121-A-I6-0000 в рамках реалізації програми ДОБРЕ в Україні, враховує сукупність принципів, які визначають критерії комплексної оцінки фінансового управління в ОТГ і якість дотримання положень існуючого законодавства України щодо діяльності ОТГ.

В роботі над Звітом з оцінки управління фінансами були досліджені такі основні функції менеджменту, як **стратегічне планування, планування реалізації стратегії, організація виконання розроблених планів, облік, контроль**.

1. Загальна інформація про ОТГ ¹

1.1. Картка громади

Адміністративний центр: Село Музиківка

¹ Для написання розділу було отримано та оброблено наступні документи ОТГ:

- ✓ паспорт громади
- ✓ статут громади;
- ✓ стратегія розвитку громади;
- ✓ програма соціально-економічного розвитку;
- ✓ положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку;
- ✓ рішення ради про затвердження постійних комісій та їх положення;
- ✓ положення про старосту;
- ✓ положення постійних комісій ради;
- ✓ орг. схема виконавчого комітету ради.

Дата створення громади:	Грудень 2016 року
Склад громади:	с. Музиківка, с. Мірошниківка, с. Висунці, с. Східне, с. Загорянівка
Голова громади:	Лейбзон Савелій Нолевич
Розташування:	Територія громади згідно з адміністративно-територіальним устроєм України входить до складу входить до складу Білозерського району Херсонської області.
Площа громади:	126,9 км ²
Кількість населення:	3 941 особи
Інфраструктура громади:	✓ промисловість - 4 підприємства; сільське господарство – 24 господарства; ✓ торгівля та ресторанне господарство - 26 суб'єкти роздрібної торгівлі та 2 ресторани; ✓ об'єктів сфери послуг/побуту -1; ✓ навчальні заклади -2 загальноосвітні школи, 2 дошкільні навчальні заклади; ✓ охорона здоров'я -1 центр первинної медико-санітарної допомоги, 1 амбулаторія загальної практики сімейної медицини, 2 фельдшерсько-акушерських пункти; ✓ заклади культури - 2 будинки культури, 2 бібліотеки;
Соціально-демографічний стан громади:	✓ чисельність населення: 3,4 тисячі мешканців, з них жінки, - 52%. Особи працездатного віку складають приблизно 56% мешканців, рівень безробіття - н/д. Неповнолітні особи - 15%. Особи, які потребують допомоги і опіки (переселенці, пенсіонери, ветерани, інваліди), - 32%. Кількість осіб у розрізі соціально незахищених верств населення: біженці 12 осіб; інваліди 180 осіб; пенсіонери 925 осіб; ✓ розподіл постійного населення за окремими віковими групами, осіб: 0-18 років (15,4%); 19-35 років (22,8%); 35-50 років (33,1%); 51 рік і старше (28,6%).

Управління статистики не обраховує та не надає дані у розрізі об'єднаних територіальних громад, статистика оприлюднюється за даними району в цілому, відсутні дані щодо рівня безробіття та інші соціально-економічні показники за громадою в цілому.

1.2. Стратегія розвитку громади, план соціально-економічного розвитку на 2017 рік

Рішенням ради від 22 грудня 2017 року № 221 стратегія розвитку Музиківської громади затверджена. Стратегія розроблювалась за програмою DOBRE із залученням спеціалістів з Польщі, відбувалось залучення до обговорення громадських груп, мешканців міста, активістів, проводились

громадські слухання. Проект стратегії наведено у додаткових документах до звіту². Стратегія розвитку Музиківської громади на веб-сайті громади не оприлюднена.

Згідно зазначеного документу стратегічними напрямами визначено:

1. Стратегічна ціль 1 - Музиківська об'єднана громада – важливий економічний осередок регіону (Максимізація використання сільськогосподарського потенціалу громади; Маркетингове забезпечення економічного розвитку об'єднаної громади; Підвищення потенціалу громади для залучення інвестицій; Удосконалення системи підтримки малого/середнього бізнесу та мешканців.);
2. Стратегічна ціль 2 - Музиківська об'єднана громада – територія сталого розвитку та високих стандартів життя (Модернізація комунальної інженерної інфраструктури та покращення роботи комунального транспорту; Формування інтегрованого інформаційного та культурного простору об'єднаної громади; Розвиток системи шкільної та дошкільної освіти; Підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами та розвиток альтернативної енергетики; Благоустрій територій об'єднаної громади; Формування громадського простору, приязного до людей з особливими потребами).

У виконавчої влади громади наявний досвід проведення громадських обговорень/громадських слухань. Протокол громадських зборів по визначенню пріоритетів стратегічного розвитку за одним із населених пунктів наведено у додаткових документах до звіту³.

У документі щодо стратегії розвитку, визначені результативні показники за кожним напрямом, бюджет проектів не розраховується.

Розроблено та винесено на обговорення Положення «Про консультації з громадськістю на території Музиківської сільської ради».

План соціально-економічного розвитку затверджено рішенням ради №134 від 14.07.2017 «План соціально-економічного розвитку Музиківської об'єднаної територіальної громади на 2017 – 2022 р.р.». Документ розміщено офіційному веб-сайті громади та у додаткових документах до звіту⁴. На 2017 рік рішенням ради № 24 -2/І від 29 грудня 2016 року затверджені наступні цільові програми:

- ✓ Програма з благоустрою території Музиківської ОТГ на 2017 рік –107 772,0 грн. (в тому числі 26 352,0 грн. на виконання громадських робіт);
- ✓ Програма розвитку фізичної культури і спорту на території Музиківської об'єднаної територіальної громади і на 2017 рік – 20 856,0 грн;
- ✓ Програма зайнятості населення Музиківської ОТГ на 2017-2020 роки;
- ✓ Програма розвитку культури та організації загально державних свят Музиківської ОТГ – 5 000,0 грн;
- ✓ Програма соціального захисту населення Музиківської ОТГ – 150 000,0 грн.;
- ✓ Програма підтримки комунальних підприємств – 50 000,0 грн.

Додаток до рішення бюджету на 2017 рік щодо Переліку місцевих (регіональних) програм, які фінансуватимуться за рахунок коштів бюджету ради у 2017 році не надано.

2		Стратегія
3		Протокол1
		Протокол2
		Протокол3
4		План СЕР1
		План СЕР2

Зв'язок між визначеною стратегією розвитку громади та цільовими місцевими програмами не є очевидним. Так операційні цілі: максимізація використання сільськогосподарського потенціалу громади, маркетингове забезпечення економічного розвитку об'єднаної громади, підвищення потенціалу громади для залучення інвестицій, удосконалення системи підтримки малого/середнього бізнесу та мешканців, формування громадського простору, приязного до людей з особливими потребами не були закріплені за місцевими програмами.

1.3. Опис органів місцевого самоврядування

Система місцевого самоврядування територіальної громади включає: територіальну громаду; внутрішні громади, які утворюють жителі населених пунктів громади; раду - представницький орган місцевого самоврядування; голову, який є головною посадовою особою територіальної громади; виконавчі органи ради; старосту; органи самоорганізації населення.

На території ОТГ створено громадську раду, молодіжну громадську раду, громадські організації «Турбота», «Музичани», «Освітня ініціатива», рада підприємців.

1.3.1. Рада та постійні комісії ради

Територіальна громада має єдиний представницький орган – Музиківську сільську раду (далі – рада). Вибори депутатів ради відбулися 11.12.2016 р. (перші). Рішенням ради від № 1-1/І 2016 року від 16 грудня 2016 року було визнано повноваження новобраних депутатів у складі 14 осіб. До основних компетенцій ради у сфері управління фінансами відноситься:

- ✓ затвердження бюджету, внесення змін до нього; затвердження звіту про виконання бюджету;
- ✓ встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України;
- ✓ утворення цільових фондів, затвердження положень про ці фонди;
- ✓ прийняття рішень щодо здійснення місцевих запозичень;
- ✓ прийняття рішень щодо передачі коштів з відповідного місцевого бюджету;
- ✓ прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку;
- ✓ встановлення для підприємств, що належать до комунальної власності, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до бюджету;
- ✓ прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження програм приватизації, а також переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; визначення доцільності, порядку та умов приватизації об'єктів права комунальної власності; вирішення питань про придбання в установленому законом порядку приватизованого майна, про надання у концесію об'єктів права комунальної власності;
- ✓ вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин;
- ✓ затвердження ставок земельного податку відповідно до Податкового кодексу України.

Рішенням ради від 16 грудня 2016 року № 10 -1/І було створено чотири постійних комісій та затверджено їх Положення. Назви комісій:

- ✓ Комісія з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку (3 особи);
- ✓ Комісія з питань транспорту, зв'язку, благоустрою, будівництва, земельних відносин та охорони навколишнього середовища (3 особи);
- ✓ Комісія з питань охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, культури, молоді та спорту (4 особи);
- ✓ Комісія з питань прав людини, законності, запобігання корупції, депутатської діяльності та етики (3 особи).

До компетенції постійних комісій ради відноситься попередній розгляд проектів рішень, що виносяться на розгляд ради, здійснення контролю за виконанням рішень ради, контролю за

рішеннями виконавчого комітету. За результатами вивчення і розгляду питань постійні комісії готують висновки і рекомендації.

Комісія з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку у сфері управління фінансами розглядає:

- ✓ проекти програм соціально-економічного і культурного розвитку Музиківської об'єднаної територіальної громади, населених пунктів, розташованих на території юрисдикції Музиківської сільської ради;
- ✓ проекти та звіти про виконання місцевих програм і бюджету на відповідний рік;
- ✓ проекти програм соціально-економічного і культурного розвитку, інвестиційних проектів та програм, у тому числі тих, що можуть реалізовуватись за рахунок Державного фонду регіонального розвитку, міжнародних програм, проектів міжнародної технічної допомоги
- ✓ питання місцевого бюджету;
- ✓ звіти про хід і результати виконання прийнятих програм і бюджету;

питання щодо:

- ✓ контролю за утворенням та використанням позабюджетних цільових фондів;
- ✓ підготовки пропозицій щодо встановлення місцевих податків і зборів, розміри їх ставок;
- ✓ надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах ;
- ✓ проекти регуляторних актів щодо їх відповідності вимогам Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», у ході розгляду яких забезпечує підготовку експертного висновку до проектів регуляторних актів, які виносяться на розгляд ради;
- ✓ розробляє проекти рішень ради та готує висновки з цих питань, виступає на сесіях ради з доповідями і співдоповідями.

Положення комісії наведено у додаткових документах до звіту⁵.

1.3.2. Сільський голова

За результатами виборів головою громади 11.12.2016 р. обрано Лейбзона Савелія Нолевича. Сільський голова є головною посадовою особою місцевого самоврядування. До повноважень голови належить організація роботи ради, виконавчого комітету, підпис рішень ради та виконавчого комітету, укладання від імені територіальної громади, ради та виконавчого комітету договорів, подання їх на затвердження відповідної ради. Перелік повноважень голови наведено в ст.42 ЗУ про Місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 № 280/97-ВР.

1.3.3. Староста

В.о. старости Вова Тетяна Олександрівна. Представляє інтереси Східненського територіального округу. Положення про старосту рішенням ради від 29 грудня 2016 року затверджено.

1.3.4. Виконавчий комітет ради. Оргсхема

Структура виконавчого апарату ради затверджена рішенням ради від 15.06.2017 №109. Структура наводиться на схемі нижче (див. Рисунок 1).

Штатний розпис на 2018 рік наводимо за посиланням⁶.

Функції щодо розгляду проектів програм соціально-економічного розвитку, проекту бюджету виконує Комісія з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку. В цілому виконавчий апарат ради здійснює функції управління відповідно до чинного

Додаток №2.docx

5

⁶ <http://muz-rada.com.ua/index.php/ofitsijni-publikatsiji/proekti-rishen/323-shtatnij-rozpis-muzikivskoji-silskoj-radi-na-2018-rik-proekt>

законодавства, забезпечує координацію діяльності підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності об'єднаної територіальної громади тощо.

Рішенням ради від 11 січня 2017 утворено виконавчий комітет селищної ради, визначено чисельність та затверджено його персональний склад (рішення ради не оприлюднено). Розроблено та оприлюднено на веб-сайті Регламент виконавчого комітету Музиківської сільської ради, затверджено рішенням ради від 22 грудня 2017 року. Регламент наводимо за посиланням⁷.

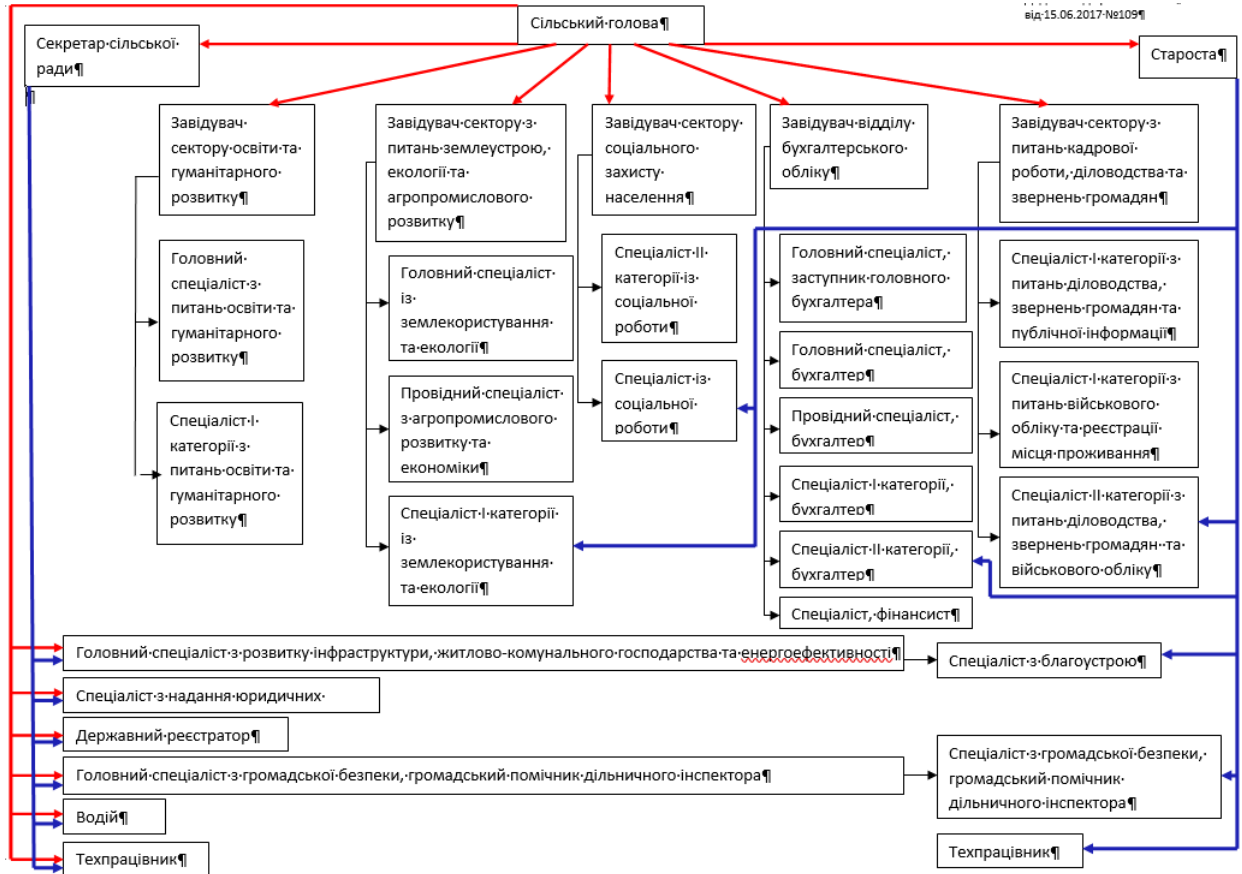

Рисунок 1 Структура виконавчого комітету ради

1.3.5. Підрозділ, який здійснює реалізацію бюджетної політики на території громади (відділ бухгалтерського обліку)

Прийнято докладне Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку Музиківської об'єднаної територіальної громади на 2017 рік. Окремо положення відділу не затверджено. Згідно фактичної діяльності відділ виконує завдання щодо:

- ✓ складання фінансової, бюджетної, податкової та статистичної звітності про фінансово-економічну діяльність Музиківської територіальної об'єднаної громади;
- ✓ складання проекту бюджету ради;
- ✓ складання річного та помісячний розпису бюджету, кошторисів бюджетних установ;
- ✓ здійснює контроль за надходженням доходів до бюджету;
- ✓ готує пропозиції щодо внесення змін до бюджету;
- ✓ складає звітність щодо виконання бюджету міста, кошторисів, витрачання бюджетних коштів, виконання бюджетних програм тощо;
- ✓ здійснює закупівлі в prozorro;
- ✓ здійснює інші функції, пов'язані з виконанням покладених на нього завдань.

⁷ <http://muz-rada.com.ua/index.php/ofitsijni-publikatsiji/proekti-rishen/319-reglament-roboti-vikonavchogo-komitetu-proekt>

За напрямком освіти сформовано централізовану бухгалтерію. Структурна схема бухгалтерського відділу:

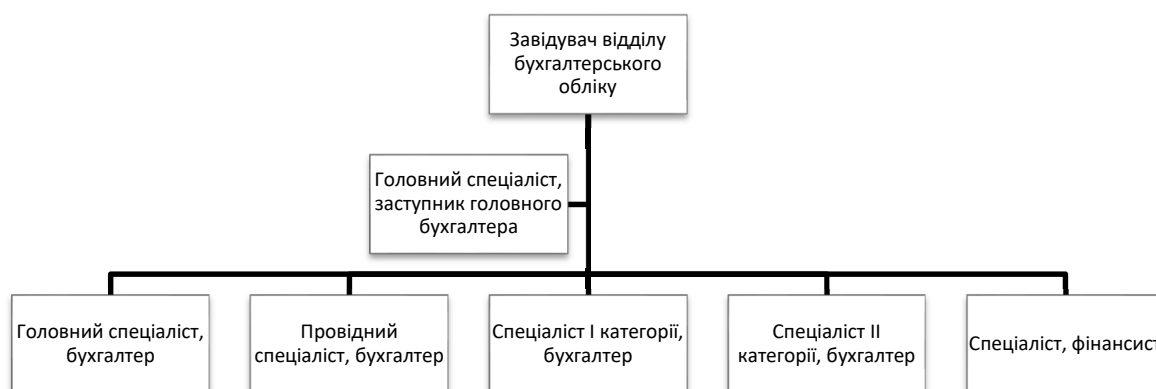

Рисунок 2 Структура бухгалтерського відділу

1.4. Мережа розпорядників та отримувачів бюджетних коштів

Головним розпорядником бюджетних коштів є Музиківська сільська рада. Одержувачем бюджетних коштів є Музиківське комунальне підприємство.

1.5. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. ОТГ має затверджену структуру виконавчих органів ради. Не має окремого підрозділу апарату відповідального за комунікацію із громадськістю, комунікаційна стратегія не розроблювалась. Відсутні затверджені та задокументовані механізми участі громадян в управлінні громадою (винесено на обговорення Положення «Про консультації з громадськістю на території Музиківської сільської ради»).

Стратегія розвитку громади затверджена рішенням ради, проводились громадські слухання, текст прийнятої Стратегії розвитку на веб-сайті не оприлюднено, розміщено проект Стратегії. У проекті розроблені детальні завдання із зазначенням джерел фінансування, проте без вказання вартості проектів. В ОТГ затверджено план соціально-економічного розвитку на 2017 – 2022 р. Документ розміщено офіційному веб-сайті громади. Офіційного оприлюднення результатів виконання програми соціально-економічного розвитку (за I півріччя 2017 року) перед громадськістю не відбувається. У плані СЕР, який було надано під час зустрічі відсутні докладні індикатори виконання програми.

Наразі відсутня підтримка з боку Державного управління статистики області стосовно отримання соціально-економічні показників по громаді, які можуть бути використані для аналізу аналіз стану та основних тенденцій соціально-економічного розвитку населених пунктів ОТГ.

Рекомендації. Пропонуємо розроблену організаційну схему підпорядкування структурних підрозділів апарату ради, установ комунальної власності розмістити на офіційному сайті громади. Це дозволить оприлюднити взаємовідносини між окремими підрозділами, надати інформацію про структуру підпорядкування та розподіл відповідальності між керівниками структурних підрозділів.

Пропонуємо оприлюднити на веб-сайті громади положення відділів (сформувати згідно фактичної діяльності та затвердити Положення відділу бухгалтерського обліку).

Звертаємо увагу, що згідно Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» ст. 75, органи та посадові особи місцевого самоврядування періодично, але не менш як два рази на рік, інформують населення про виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку. Пропонуємо впровадити у практику проведення громадських слухань з виконання програми соціально-економічного розвитку та обговорення програми соціально-економічного розвитку на поточний рік. До програми соціально-економічного розвитку перелік пріоритетних соціальних інвестиційних проектів наводити із вказанням орієнтовної вартості фінансування та джерел залучення коштів.

Пропонуємо прийняті цільові програми, у тому числі програму соціально-економічного розвитку разом із змінами розміщувати на веб-сайті громади окремо. Протоколи проведених громадських слухань щодо програми соціально-економічного розвитку оприлюднювати на веб сайті громади.

При складанні програми соціально-економічного розвитку дотримуватись рекомендацій Мінрегіону стосовно формування і реалізації прогностичних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади <http://sed-rada.gov.ua/sites/default/files/static-page/2016/nid7618-gromadi-9854.pdf>.

Доцільно розробити комунікаційну стратегію з громадськістю, в якій передбачити процедури підготовки інформації, строки її оприлюднення, форми оприлюднення, відповідальні та механізм отримання зворотного зв'язку від жителів громади, що підвищить якість інформування громадськості. Затвердити місцеві нормативні акти щодо механізмів участі громадян в управлінні громадою: громадські слухання, загальних зборів громадян за місцем проживання та місцевих ініціатив. Приклади Положення про громадські слухання, Положення про загальні збори громадян за місцем проживання, Положення про місцеві ініціативи наводимо за посиланням⁸. Пропонуємо розглянути досвід запровадження інструменту електронних петицій на веб-сайті громади на прикладі Вінниці <https://e-dem.in.ua/vinnytsia>. Посилання на проект <https://e-dem.in.ua/vinnytsia/Home/About>. Провести популяризацію серед населення розроблених механізмів участі громадян в управлінні громадою.

Пропонуємо відповідно до розроблених операційних цілей Стратегії розглянути питання щодо оновлення переліку інвестиційних проектів. Передбачити орієнтовну вартість проектів та джерела фінансування: використання власних доходів бюджету; використання коштів ДФРР на проекти розвитку; використання коштів державної субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ; залучення коштів міжнародної технічної допомоги. У якості прикладу наводимо перелік проектів Мереф'янської ОТГ⁹. Також пропонуємо для реалізації операційних цілей включити проекти до відповідних місцевих програм та у разі необхідності сформулювати та затвердити відповідні місцеві програми, метою яких буде реалізація операційних цілей наведених у Стратегії розвитку громади.

Пропонуємо звертатись за платними офіційними даними органів державної статистики у розрізі населених пунктів або проводити соціологічні опитування, опитування суб'єктів підприємницької діяльності. Також у разі згоди управління статистики, пропонуємо створити робочу групу за участі представників Державного управління статистики та представників апарату ОТГ з метою використання наявної статистичної бази даних та збору необхідної статистичної інформації по території Музиківської ОТГ.

Проекти рішень мех
8 участі громадян в упі

технічні завдання та
9 проекти.pdf

2. Процес формування бюджету, залучення населення до процесу¹⁰

2.1. Процес формування бюджету

Основні нормативні документи:

- ✓ Бюджетний Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI;
- ✓ Закон від 21.12.2016 № 1801-VIII «Про Державний бюджет на 2017 рік»;
- ✓ Наказ МФУ від 06.06.2017 № 687 «Про затвердження Інструкції з підготовки бюджетних запитів»;
- ✓ Наказ МФУ від 17.07.2015 р. № 648 «Про затвердження типових форм бюджетних запитів для формування місцевих бюджетів».

Першим етапом формування бюджету є отримання виконкомом листів від Міністерства фінансів України з особливостями складання розрахунків до проектів бюджетів на наступний бюджетний період та розпорядження голови обласної державної адміністрації «Про заходи щодо забезпечення формування проектів обласного та інших місцевих бюджетів на 2017 рік та їх прогнозів на 2018-2019 роки». На 2018 рік лист та розпорядження отримано.

Розпорядження голови ради про заходи щодо забезпечення складання проекту бюджету та **план заходів** з підготовки проекту бюджету не формується та не затверджується. **Інструкція** з підготовки бюджетних запитів для складання проекту бюджету на наступний рік не затверджується.

Відділення Головного управління ДФС не надає офіційні дані щодо платників та надходжень у розрізі податків і зборів, обсягів боргу, не надає обсяги прогнозних надходжень. **Прогноз доходів** на 2018-2020 роки не складався. Спираючись на фактичні надходження за минулий період і з врахуванням макроекономічних показників, зміни податкового законодавства, бухгалтерський відділ складає прогноз доходів бюджету на 2017 рік.

Структурні підрозділи виконкому, підпорядковані бюджетні установи складають **розрахункові потреби/бюджетні заявки в коштах** на наступний рік та подають на ім'я голови громади¹¹. **Аналіз та погодження** таких бюджетних заявок здійснює Комісія з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку.

Відповідно до погоджених Комісією бюджетних заявок та обрахунків бухгалтерського відділу (стосовно оплати праці, видатків на електричну енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами, та інших обрахунків), співробітники бухгалтерського відділу мають формувати бюджетні запити, які на сьогодні затверджені наказом МФУ N 648. Згідно інформації отриманої під час зустрічі, бюджетні запити на 2017 рік сформовано, проте не надано для наведення у додаткових матеріалах до звіту.

Міністерство фінансів України у тижневий строк з дня схвалення Кабінетом Міністрів України проекту закону про Державний бюджет України забезпечує доведення розрахунків прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методики їх визначення, організаційно-методологічних вимог та інших показників щодо складання проектів місцевих бюджетів, а також пропозицій щодо форми проекту рішення про місцевий бюджет (типової форми рішення). Кабмін у тижневий строк з дня прийняття проекту закону про Державний бюджет України у другому читанні забезпечує доведення

¹⁰ Було отримано та оброблено наступні документи (наведені у додаткових матеріалах до звіту):

- ✓ бюджетна заявка (розрахунки потреби в коштах);
- ✓ паспорт бюджетної програми;
- ✓ звіт по Мережі установ, що фінансуються з бюджету.

Подання

показників міжбюджетних відносин і текстових статей, а також організаційно-методологічних вимог щодо складання проектів місцевих бюджетів. У триденний строк з дня отримання таких документів обласні державні адміністрації доводять виконкому обсяги субвенцій.

Після отримання показників міжбюджетних трансфертів, затверджених Верховною Радою України при прийнятті проекту Закону про Державний бюджет України у другому читанні бухгалтерський відділ складає проект бюджету на наступний бюджетний період. Проект бюджету разом із бюджетним запитами не виноситься на попередній розгляд та затвердження виконавчого комітету, а виноситься на попередній розгляд Комісії з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку.

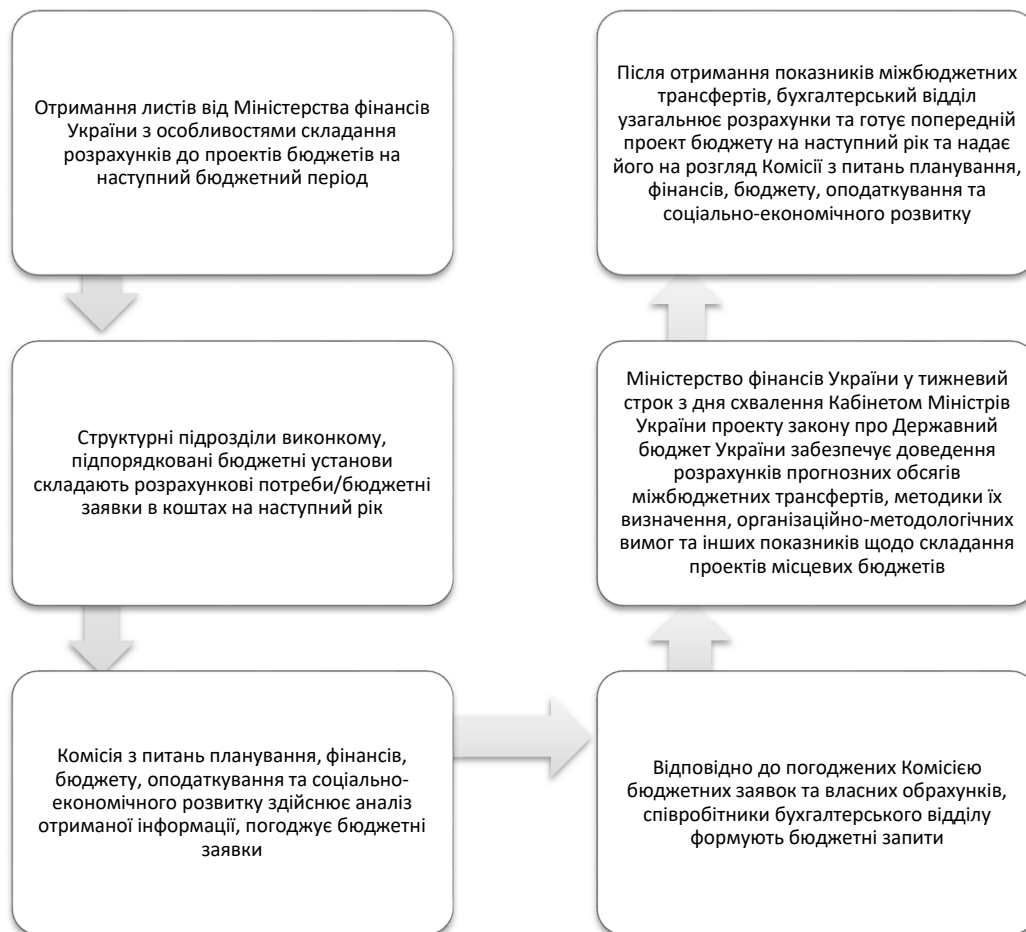

Рисунок 3 Схема процесу формування бюджету 2017 року Мукачівської ОТГ

2.2. Залучення громадськості до формування бюджету

Наразі не розроблено положення щодо залучення населення до формування бюджету та оприлюднення інформації про бюджет. Бюджет участі у 2017 році не застосовувався. Бюджетні слухання не проводяться, проте проводяться громадські слухання за найважливішими питаннями, що має своє відображення при формуванні видаткової частини бюджету.

На сесії від 22 грудня 2017 року рішенням ради було затверджено Положення про партиципаторне бюджетування (Бюджет участі) у Мукачівській об'єднаній територіальній громаді, Програму реалізації партиципаторного бюджету (Бюджету участі) у Мукачівській об'єднаній громаді на 2018-2021 роки. Проте Програма та Положення на веб-сайті не оприлюднені. Загальний обсяг фінансування на реалізацію програми у 2018 році не зазначено.

Залучення населення до формування бюджету громади відбувається шляхом:

- ✓ зустрічі депутатів з представниками територіальної громади;
- ✓ опитування громадської думки;

- ✓ роботи з дорадчими комітетами і робочими групами;
- ✓ присутності представників населення на засіданнях ради.

2.3. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Формування бюджету Музиківської ОТГ на 2017 рік відбувалось без затвердженої інструкції з підготовки бюджетних запитів, бюджетні запити складено. Прогноз доходів на 2018-2020 рр. не формувався. Проект рішення про бюджет перед його розглядом на сесії ради не схвалюється виконавчим комітетом, виноситься на розгляд Комісії з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку.

Бюджет участі не застосовувався, проте планується до застосування у 2018 році. Бюджетні слухання не проводились.

Рекомендації. Пропонуємо впровадити у практику при формуванні бюджету на наступний рік складання та затвердження Розпорядження голови ради про заходи щодо забезпечення складання проекту бюджету та прогнозу бюджету, відповідний План заходів з підготовки проекту бюджету (у якому вказати заходи для підготовки проекту бюджету, відповідальних за це осіб та терміни виконання), інструкції з підготовки бюджетних запитів. Наявність Інструкції з підготовки бюджетних запитів є вимогою БКУ гл.12 ст.75 п.3. Шаблони документів (розпорядження та інструкція, відповідно, Додаток 1 та Додаток 2) наведені у матеріалах за посиланням¹². Приклад плану заходів із підготовки проекту бюджету наведено за посиланням¹³. Також з метою ефективного використання бюджетних коштів та посилення фінансово-бюджетної дисципліни пропонуємо розроблювати та затверджувати план заходів щодо наповнення бюджету ОТГ. Приклади таких планів заходів наводимо за посиланням¹⁴.

Також звертаємо увагу, що прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди має міститись у матеріалах, які додаються до проекту рішення про бюджет (вимога ст. 76 БКУ). Пропонуємо при формуванні проекту рішення про бюджет привести фактичну практику до чинного законодавства та складати прогноз на наступні за плановим два бюджетні періоди, розміщувати на веб-сайті громади разом із проектом рішення про бюджет.

Пропонуємо інструкцію із складання бюджетних запитів оприлюднювати на веб-сайті громади. Розроблені та затверджені бюджетні запити також пропонуємо оприлюднювати на веб-сайті громади.

Згідно ст. 76 БКУ проект рішення про місцевий бюджет перед його розглядом на сесії місцевої ради схвалюється місцевою державною адміністрацією чи виконавчим органом відповідної місцевої ради. Пропонуємо привести у відповідність фактичну практику згідно з чинним законодавством, а саме виносити на затвердження виконавчого комітету проекти рішення про бюджет.

У разі згоди ОДПІ, пропонуємо створити робочу групу за участі представників ОДПІ та представників апарату ОТГ з метою звірки баз даних по платниках податків та зборів та з метою збільшення доходної бази бюджету (докладніше у розділі Адміністрування доходів).

Пропонуємо розширити сфери участі громадськості у бюджетному процесі та побудувати ефективний механізм взаємодії¹⁵. На стадії формування бюджету пропонуємо проведення:

Метод матеріали

12

Заходи

13

¹⁴ http://mykolaivka-rada.gov.ua/assets/files/rada/8/5_sesiya_22.03.17/4-1_plan_zahodiv_z_ekonomii.pdf

¹⁵ Розроблено згідно документу «Участь громадськості у формуванні бюджетів в Україні: поточна практика та рекомендації щодо її розширення». Проект Світового банку.

обговорень та фокус груп по секторах, а також по конкретних групах населення (літні люди, молодь, жінки, підприємці тощо), присвячені аналізу існуючих проблем та потреб, визначенню пріоритетів та виробленню конкретних шляхів їх вирішення. Якщо учасників таких груп буде делегувати громада, а групи будуть представницькими, це може сприяти стабільному інтересу до цього питання. Якість внеску таких груп в обговорення великою мірою залежить від формату зустрічей та чіткості завдань. Дискусії та фокус групи можуть ефективно використовуватися в рамках формування бюджету по програмах;

проведення дискусій за круглим столом для консультацій з різними зацікавленими особами, що може привести до утворення робочих груп, зосереджених на вирішенні конкретних завдань;

громадські слухання проекту бюджету є важливим механізмом розбудови обізнаності громадян та забезпечення прозорості бюджету. Організуються для залучення загальної підтримки громадян із певних загальних бюджетних питань.

опитування та обстеження громадської думки являє собою спосіб збирання цінної інформації стосовно сприйняття громадянами політичної лінії, проблем, якості послуг, пріоритетів тощо. Застосування цього механізму вимагає професійної підтримки (у забезпеченні репрезентативності вибірок, правильного формулювання питань, проведення засідань фокус груп та консультацій з метою відповідного та всеохоплюючого формулювання питань, підготовки опитувачів і т. ін.) та вкладення певних коштів. Опитування та обстеження громадської думки дають змогу одержати сукупність індивідуальних думок, однак їх цінність підвищується, якщо вони підживлюють дію інших, більш активних механізмів участі, застосування яких дозволяє вести дискусії та переконувати учасників.

Пропонуємо результати взаємодії з населенням оприлюднювати на веб-сайті громади (у т.ч. звіти про отримані пропозиції від громадськості під час розгляду бюджету на наступний рік, а також перелік врахованих та не врахованих пропозицій та обґрунтування таких рішень). Здійснювати заходи по збору пропозицій від громадян в період з 15 липня по 15 жовтня року, який передуює року, на який планується бюджет.

Передбачити можливість зворотнього зв'язку від громадян відносно бюджету громади, для чого визначити відповідальну посадову особу апарату ради, до якої громадяни зможуть звертатись з відповідними додатковими запитаннями, коментарями тощо. Також пропонуємо розглянути можливість забезпечення комунікації з населенням через мережу бібліотек, шкіл, клубів, старост, так як доступ до сайту може бути обмежений для певної кількості мешканців.

Пропонуємо забезпечити розробку та затвердження Регламенту/положення, в якому буде прописано механізми залучення населення до бюджетного процесу.

Проект бюджету разом із всіма відповідними додатками розміщувати на веб-сайті громади за 20 днів до розгляду сесією ради.

Пропонуємо протоколи засідань постійної комісії ради з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку розміщувати на веб-сайті громади. Анонсувати завчасно на веб-сайті громади засідання постійної комісії для того, щоб ініціативні групи/громадяни могли прийняти участь у засіданні.

Участь
громадськості

Пропонуємо забезпечити розробку та затвердження Регламенту/положення, в якому буде прописано механізми залучення населення до бюджетного процесу. У якості прикладу наводимо Бюджетний регламент Лисичанської міської ради¹⁶.

Пропонуємо провести заходи щодо популяризації бюджету участі серед населення та роз'яснення механізмів яким чином населення може прийняти участь у партисипаторному бюджеті.

3. Затвердження бюджету¹⁷

3.1. Процес затвердження бюджету на наступний рік

Основні нормативні документи:

- ✓ Бюджетний кодекс України;
- ✓ Регламент ради.

Проект бюджету вноситься на розгляд Комісії з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку. Постійна комісія вивчає і розглядає на своєму засіданні поданий проект бюджету на наступний рік, вносить зауваження у розі необхідності. Проект рішення ради готує Комісія з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку та вносить на розгляд ради. Виконавчий комітет не затверджує проект бюджету. Після обговорення проекту бюджету, рада приймає рішення про затвердження бюджету. Рішення ради приймається більшістю депутатів від загального складу ради згідно затвердженого Регламенту ради. Регламент ради наведено у додаткових документах до звіту¹⁸.

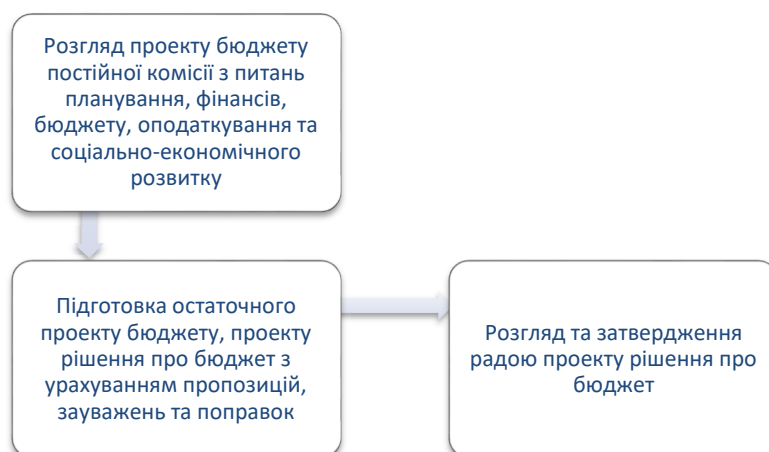

Рисунок 4 Процес розгляду та затвердження проекту бюджету Музиківської ОТГ

Бюджетний
регламент.docx

¹⁷ Для написання розділу було оброблено наступні документи ОТГ:

- ✓ рішення про бюджет на 2017 рік;
- ✓ регламент ради.

Регламент ради

Рішення про бюджет на 2017 рік було прийнято на засіданні ради 29 грудня 2016 року. Рішення про бюджет на 2017 рік наведено у додаткових матеріалах до звіту (Додаток¹⁹).

Варто зазначити, що об'єднання громад відбувалось у кінці грудня 2016 року, до цього періоду бюджети громад формувались на 2017 рік окремо.

Проект бюджету на 2018 рік було оприлюднено на веб-сайті громади у вигляді тексту рішення, додатку до проекту рішення ради щодо доходів на сільського бюджету на 2018 рік. Додаток щодо видатків сільського бюджету не оприлюднено.

3.2. Участь населення у процесі затвердження бюджету

Рішення про бюджет на 2017 рік та 2018 рік розглядалось радою та приймалось без представників громади. Проте згідно з практикою, представники (активісти) громади приймають участь на засіданнях ради за власним бажанням.

3.3. Строк прийняття бюджету та оприлюднення рішення про бюджет на наступний рік

Згідно норм чинного законодавства рішення про бюджет на плановий рік має бути прийнято до 25 грудня року, що передує плановому. Рішення про бюджет на 2017 рік було прийнято на засіданні ради 29 грудня 2016 року. Рішення про бюджет було оприлюднено в день прийняття на офіційному сайті громади, але без додатків до рішення, які є його невід'ємною частиною.

Рішенням ради від 22 грудня 2017 року № 215 затверджено бюджет на 2018 рік, рішення ради оприлюднено на веб-сайті громади у розділі «Бюджет села», додатки до рішення, які є його невід'ємною частиною не оприлюднено.

3.4. Оприлюднення інформації про бюджет та звітності про бюджет

Згідно ст.28 БК, публічне представлення інформації про виконання бюджету села, селища здійснюється у порядку визначеному відповідною місцевою радою. Положення про офіційний веб-сайт ради не затверджено. Станом на 07.10.2017 року на офіційному сайті громади не було створено окремого підрозділу щодо бюджету громади. Проте станом на 06.01.2018 підрозділ створено, розміщено рішення ради про сільський бюджет на 2018 рік. В цілому рішення, що стосуються бюджету розміщуються у переліку інших рішень ради без додатків. Оприлюднюються протоколи сесії ради, поіменне голосування. Відсутні: звіти про виконання бюджету за I квартал 2017 року та I півріччя 2017 року, проект рішення про бюджет на 2017 рік, рішення стосовно внесення змін до бюджету (приймаються радою, проте текст рішень не оприлюднюється), паспорти бюджетних програм, аналітичне подання бюджету (у вигляді презентацій, графіків або діаграм). Проте рішенням ради від 10 листопада 2017 року № 192 затверджено звіт про виконання сільського бюджету за 9 місяців 2017 року. Оприлюднено текст рішення, пояснювальну записку, відповідні додатки до рішення відсутні.

3.5. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. На офіційному веб-сайті об'єднаної громади розміщуються рішення ради у вигляді переліку рішень сформованих по сесіям ради. Існує можливість пошуку рішень за ключовими словами та реквізитами рішень. Оприлюднюються протоколи сесії ради, поіменне голосування. Рішення ради розміщуються не у повному обсязі. Не розміщується інформація про стан виконання бюджету (виключення звіт про виконання бюджету за 9 місяців), не оприлюднюються рішення про внесення змін до бюджету та паспорти бюджетної програми, відсутнє аналітичне подання бюджету. Рішення про бюджет 2017 року прийнято із незначною затримкою, про бюджет 2018 року вчасно. Проте оприлюднено не у повному обсязі. Проект бюджету на 2018 рік оприлюднено.

Рекомендації. Пропонуємо у окремому підрозділі на веб-сайті про бюджет громади зібрати всю інформацію, що стосується бюджету. Дублювати рішення про бюджет та матеріали до них у цьому підрозділі. Рішення про бюджет громади, зміни до бюджету розміщувати разом з усіма відповідними додатками.

Також пропонуємо оприлюднювати інформацію про бюджет та про фактичне виконання бюджету у доступній для населення формі у вигляді графіків або таблиць із поясненням бюджетних термінів.

Доцільно розробити Положення щодо розміщення інформації про бюджет на офіційному сайті, в якому буде передбачено процедури підготовки інформації, строки її оприлюднення, форми оприлюднення, відповідальні та механізм отримання зворотного зв'язку від жителів громади, що підвищить якість інформування громадськості. У якості прикладу наводимо положення Новоолександрівської ОТГ²⁰. Також Для прикладу наводимо досвід Слобожанської ОТГ оприлюднення інформації щодо бюджету громади <http://slobozhanska.gromada.site/MBinfo/Index>. У графічному вигляді наводяться доходи у розрізі податків та зборів, видатки у розрізі програм, по КЕКВ, видатки у розрізі установ. У якості передового досвіду оприлюднення інформації про бюджет наводимо досвід м. Вінниці <http://www.vmr.gov.ua/TransparentCity/Lists/BudjMista/Default.aspx> Візуалізація бюджету <http://www.vmr.gov.ua/TransparentCity/Lists/BudjMista/ShowContent.aspx?ID=80>

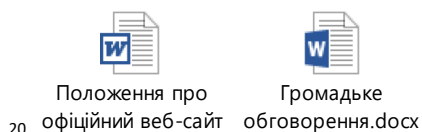
4. Збір доходів²¹

Основні нормативні документи:

- ✓ Закон «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 № 280/97-ВР;
- ✓ Податковий кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI;
- ✓ Бюджетний кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI;
- ✓ Закон від 21.12.2016 № 1801-VIII «Про Державний бюджет на 2017 рік»;
- ✓ Постанова КМУ від 14.01.2015 № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам»;
- ✓ Постанова КМУ від 23.01.2015 № 11 «Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам»;
- ✓ Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III;
- ✓ Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV;
- ✓ Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI;
- ✓ Закон «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992 № 2269-XII.

4.1. Доходна частина бюджету у розрізі всіх видів надходжень, рівень виконання станом на 01.07.2017 рік

Згідно аналізу виконання плану по доходах загального та спеціального фонду наведено основні джерела доходів та факт їх виконання за I півріччя 2017 року. Зазначені форми наведено у

²¹ Для написання розділу було отримано та оброблено наступні документи:

- ✓ рішення про місцеві податки і збори на 2017 рік та на 2018 рік;
- ✓ аналізу виконання плану по доходах загального та спеціального фонду за I півріччя 2017 року.

додаткових документах до звіту²². Додатки до рішення про бюджет (доходи бюджету) на 2017 рік, казначейська форма бюджету за наказом МФУ №60 не надані.

Таблиця 1 Доходи бюджету територіальної громади, тис.грн

Код	Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	План на 2017 рік	Уточн. план на рік	Факт виконання станом на 01.07.17	Факт виконання до уточненого плану, %	у розрахунку на 1 мешканця, грн.
10000000	Податкові надходження	7 482,6	14 121,5	7 299,6	51,7%	1 852,2
11010000	Податок та збір на доходи фізичних осіб	4 104,0	6 428,0	3 481,0	54,2%	883,3
11020200	Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	8,0	8,0	3,7	45,9%	0,9
14000000	Внутрішні податки на товари та послуги (акциз)	393,0	538,0	361,4	67,2%	91,7
18000000	Місцеві податки	2 977,6	7 147,5	3 423,7	47,9%	868,7
18010400	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	1 678,5	4 852,1	2 728,7	56,2%	692,4
18010500	Земельний податок з юридичних осіб	35,0	100,0	70,0	70,0%	17,8
18010600	Орендна плата з юридичних осіб	221,5	221,5	137,5	62,1%	34,9
18010700	Земельний податок з фізичних осіб	352,0	516,1	6,3	1,2%	1,6
18010900	Орендна плата з фізичних осіб	85,0	619,8	57,5	9,3%	14,6
18050000	Єдиний податок	602,0	838,0	423,6	50,5%	107,5
19010000	Екологічний податок	0,0	0,0	29,8	-	7,6
20000000	Неподаткові надходження	516,5	572,4	170,9	29,9%	43,4
21010300	Частина чистого прибутку (доходу) комунальних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	2,0	1,5	0,9	58,4%	0,2
21081100	Адміністративні штрафи та інші санкції	1,0	1,0	1,4	136,0%	0,3
22010300	Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань	0,0	0,5	0,3	69,3%	0,1
22012500	Плата за надання інших адміністративних послуг	0,4	0,4	0,3	76,9%	0,1
22012600	Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	0,0	41,0	11,7	28,4%	3,0
22090100	Державне мито, що сплачується за місцем розгляду та оформлення документів, у тому числі за оформлення документів на спадщину і дарування	0,0	0,0	0,1	128,9%	0,0
22090400	Державне мито, пов'язане з видачою та оформленням закордонних паспортів (пасвідок) та паспортів громадян України	0,2	0,2	0,0	0,0%	0,0
24170000	Надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	30,0	30,0	0,0	0,0%	0,0
24062200	Кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням	0,0	14,9	0,0	0,0%	0,0
25000000	Власні надходження бюджетних установ:	482,9	482,9	156,3	32,4%	39,7
25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	384,6	384,6	81,2	21,1%	20,6

Код	Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	План на 2017 рік	Уточн. план на рік	Факт виконання станом на 01.07.17	Факт виконання до уточненого плану, %	у розрахунку на 1 мешканця, грн.
25010300	Плата за оренду майна бюджетних установ	18,4	18,4	11,7	63,4%	3,0
25020100	Благодійні внески, гранти та дарунки	67,0	67,0	63,4	94,6%	16,1
25020200	Кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, у тому числі заходів з відчуження для суспільних потреб земельних ділянок та розміщених на них інших об'єктів	12,9	12,9	0,0	0,0%	0,0
30000000	Доходи від операцій з капіталом	1,0	1,0	0,0	0,0%	0,0
31010200	Кошти від реалізації безхазяйного майна, знахідок, спадкового майна, майна, одержаного територіальною громадою в порядку спадкування чи дарування, а також валютні цінності і грошові кошти, власники яких невідомі	1,0	1,0	0,0	0,0%	0,0
РАЗОМ ДОХОДІВ		8 000,1	14 695,0	7 470,5	50,8%	1 895,6
40000000	Офіційні трансферти	10 260,3	11 200,0	5 713,1	51,0%	1 449,7
ВСЬОГО ДОХОДІВ		18 260,4	25 895,0	13 183,6	50,9%	3 345,2

Інформація щодо коригувань плану по податку та збору на доходи фізичних осіб, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки не надана. Низький рівень надходжень по платі за землю від фізичних осіб порівняно з плановими показниками на 2017 рік пояснюється низьким рівнем платіжної дисципліни.

4.2. Розрахункові показники. Вивчення фінансової стійкості бюджету, бюджетного забезпечення

За кількістю населення громада є не великою та належить до четвертої групи (менше 5 тис. осіб). Рівень власних доходів, запланованих на 2017 рік, у розрахунку на одного мешканця знаходиться на рівні вище за середній. Рівень податкоспроможності громади за результатами 2016 року є нижче аналогічного середнього показника по всіх відповідних місцевих бюджетах України, рівень міжбюджетних трансфертів є порівняно високим, перевищує 40% у структурі доходів бюджету, громада отримує до базову дотацію. За результатами I півріччя 2017 року за рівнем власних доходів у розрахунку на одного мешканця громада знаходиться на 38 місці з 366 ОТГ (згідно з оцінкою фінансової спроможності 366 ОТГ за перше півріччя 2017 року). Джерело: «Оцінка фінансової спроможності 366 ОТГ за перше півріччя 2017 року. Група фінансового моніторингу центрального офісу реформ при Мінрегіоні за підтримки програми U-LEAD з Європою»²³.

Найбільшою статтею доходів є податкові надходження, у структурі доходів на найбільші два податки – податок з доходів фізичних осіб та податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки припадає до 77% доходної частини бюджету без урахуванням трансфертів. За даними I півріччя 2017 року – 83,1%. Ризики коливання доходної частини бюджету у разі зміни норм податкового законодавства є суттєвими. При формуванні доходної частини бюджету спостерігається концентрація надходжень за основними платниками за окремими податками. Так, за результатами I півріччя 2017 року 60% надходжень від податку з фізичних осіб забезпечує філія ПАТ «Агрохолдинг». У другому за обсягом податку з податкових надходжень, - податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, концентрація за платниками відсутня. Дані по платниках у

розрізі податків та зборів наведено у додаткових матеріалах до звіту ²⁴. Заплановані доходи від операцій з капіталом майже відсутні, оскільки громада не планує здійснювати реалізацію активів у 2017 році. Рівень неподаткових надходжень є низьким, що є характерним для місцевих бюджетів. План по доходах протягом 2017 року був відкоригований на 42% переважно через збільшення плану надходжень по податку на нерухоме майно.

Таблиця 2 Розрахункові показники

Назви показників	Всього план на 2017 рік	Уточн. план на рік	Факт виконання станом на 01.07.2017
Питома вага податкових надходжень в доходах бюджету (з урахуванням трансфертів)	41,0%	54,5%	55,4%
Питома вага неподаткових надходжень в доходах бюджету (з урахуванням трансфертів)	2,8%	2,2%	1,3%
Питома вага доходів від операцій з капіталом в доходах бюджету (з урахуванням трансфертів)	0,0%	0,0%	0,0%
Питома вага міжбюджетних трансфертів в доходах бюджету	56,2%	43,3%	43,3%
Питома вага власних доходів в доходах бюджету (з урахуванням трансфертів)	43,8%	56,7%	56,7%
Питома вага місцевих податків та зборів в доходах бюджету (з урахуванням трансфертів)	16,3%	27,6%	26,0%
Ступінь залежності бюджету від двох найбільших податків (ПДФО та Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки). Питома вага двох найбільших податків в доходах бюджету без урахування трансфертів)	72,3%	76,8%	83,1%
Співвідношення міжбюджетних трансфертів до доходної частини загального фонду бюджету (без урахування трансфертів)	137,0%	79,0%	78,4%
Індекс податкоспроможності бюджету	<0,9		
Доходи бюджету у розрахунку на одного мешканця (без урахування трансфертів), грн або власні доходи на одного мешканця	2 030,0	3 728,7	1 895,6
Співвідношення податкових доходів до видатків бюджету (з урахуванням трансфертів)	13,9%	21,0%	47,3%

4.3. Аналіз джерел надходжень

4.3.1. Податкові надходження

4.3.1.1. Загальнодержавні податки та збори

Податок з доходів фізичних осіб

Цей вид податку є другим за обсягом надходжень у структурі податкових надходжень та становить 45,5% від уточненого плану на 2017 рік. Основні елементи оподаткування податку на доходи фізичних осіб:

Елементи оподаткування	характеристика
Платники податку	Фізичні особи – резиденти та нерезиденти, які отримують доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи (тільки стосовно резидентів); податкові агенти.
Об'єкт оподаткування	Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи.

Елементи оподаткування	характеристика
База оподаткування	Загальний оподатковуваний дохід – будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.
Ставки податку	Базова (основна) ставка податку становить 18% бази оподаткування.
Зарахування до бюджету ОТГ	60%
Кількість платників на території ОТГ за результатами 2016 року	6

Податок на прибуток підприємств і фінансових установ комунальної власності

Податок, який справляється з прибутку установ комунальної власності, що розташовані на території громади. У структурі податкових надходжень на 2017 рік є незначним, що пов'язано з низьким рівнем прибутковості зазначених установ. Варто зазначити, що також і частина прибутку вилучається до бюджету громади.

Елементи оподаткування	характеристика
Платники податку	Суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами.
Об'єкти оподаткування	Прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку).
База оподаткування	Грошове вираження об'єкту оподаткування.
Ставки податку	Базова (основна) ставка податку становить 18%.
Зарахування до бюджету ОТГ	100%
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	2

Акцизний податок

Непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, і включається до ціни таких товарів (продукції). З усього переліку видів акцизного податку до бюджету громади зараховується акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів; з реалізації пального. У структурі планових податкових надходжень на 2017 рік (від уточненого плану) складає 3,8%. Елементи оподаткування визначено у Податковому Кодексі Стаття 212.

Екологічний податок

Екологічний податок – податок, що на території ОТГ справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря. У структурі податкових надходжень не був запланований, пояснення з цього приводу не надані. У фактичних надходженнях податків та зборів за I півріччя 2017 року складає 0,2%.

Елементи оподаткування	Характеристика (викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря)
Платники податку	Суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську діяльність, бюджетні установи, громадські й інші підприємства, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників.
Об'єкти та база оподаткування	Обсяги та види забруднювальних речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами
Ставки податку	Ставки податку визначені у Податковому кодексі ст 243 розділу VIII
Зарахування до бюджету ОТГ	25%
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	7

4.3.1.2. Місцеве оподаткування

Питання щодо встановлення місцевих податків, вирішуються на засіданнях ради до початку наступного бюджетного періоду. Згідно пп. 12.3.4. ст. 12 Податкового кодексу, ставки податків необхідно встановити до 15 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому планується застосування місцевих податків.

Рада рішенням 2 лютого 2017 року №41 -3/І встановила місцеві податки і збори на 2017 рік (рішення наведено у додаткових документах до звіту²⁵). Відповідні положення по кожному виду податку не затверджено.

На території ОТГ встановлено такі місцеві податки і збори:

- ✓ податок на майно, який складається з: податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; плати за землю; транспортного податку;
- ✓ єдиний податок.

Не встановлено і, відповідно, не відбувається справляння збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору.

Рішеннями ради від 14 липня 2017 року № № 132 встановлено місцеві податки і збори на 2018 рік (наведено у Додатку²⁶), Положення щодо кожного виду податку не прийняті. Далі розглянуто податкові ставки та збори, які будуть діяти у 2018 році.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

У структурі податкових надходжень на 2017 рік (уточнений план) є другим за обсягом податком, займає 34,4%. Значна питома вага податку пояснюється суттєвими надходженнями від юридичних осіб.

Елементи оподаткування	характеристика
Платники податку	Фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.
Об'єкт оподаткування	Об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.
База оподаткування	Загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.
Ставка податку	Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, у залежності від типів таких об'єктів нерухомості, у відсотках від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року за 1 кв. метр бази оподаткування. ✓ для фізичних осіб – 0,1%; ✓ для юридичних осіб – 1,5%
Пільги зі сплати податку	База оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості зменшується: ✓ для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів; ✓ для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 кв. метрів; ✓ для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 кв. метрів. Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік). Пільгові категорії населення перелічені в рішенні про місцеві податки та збори. Пільги з податку для фізичних осіб не застосовуються, якщо площа перевищує п'ятикратний розмір неоподаткованої площі; також якщо площа використовуються їх власниками з метою одержання доходів.
Зарахування до бюджету ОТГ	100%
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	13

Місцеві податк
2017.rtf

25

Місцеві податк 2018

26

Ставки податку для юридичних осіб є максимальними²⁷. При встановленні ставок було зроблено аналіз регуляторного впливу, прораховувалось податкове навантаження для платників податку та їх платоспроможність.

Земельний податок

У структурі податкових надходжень на 2017 рік займає 4,4% (уточнений річний план).

Елементи оподаткування	характеристика
Платники податку	Власники земельних ділянок та земельних часток (паїв), землекористувачі
Об'єкти оподаткування	Земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні, та земельні частки (паї), які перебувають у власності.
База оподаткування	Нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації
Ставка податку	Цільове призначення земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких проведено : ✓ Земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд - 0,05%; ✓ Земельні ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва - 0,3%; ✓ Земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства (рілля) - 0,3%; ✓ Земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства (пасовища) - 1,0%; ✓ Земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства (господарські двори) - 3,0%; ✓ Земельні ділянки несільськогосподарські угіддя господарські двори та інші- 3,0 % ✓ Для юридичних і фізичних осіб-підприємців - 3,0%; ✓ Земельні ділянки загального користування - 1,0%; ✓ Земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності) – 10%. Ставки податку за земельні ділянки ,розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову яких не проведено: ✓ Земельні ділянки несільськогосподарського призначення у розмірі, відсотків від нормативної грошової оцінки ріллі по Херсонській області - 5,0%; ✓ Земельні ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва у розмірі ,відсотків від нормативної грошової оцінки ріллі по Херсонській області - 0,3%; ✓ Земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства (сільськогосподарські угіддя) у розмірі, відсотків від нормативної грошової оцінки ріллі по Херсонській області - 0,3%; ✓ Земельні ділянки несільськогосподарські угіддя та господарські двори у розмірі, відсотків від нормативної грошової оцінки ріллі по Херсонській області - 5,0%.
Пільги	Пільги щодо сплати земельного податку для фізичних осіб встановлюються статтею 281 Податкового кодексу України. Від сплати земельного податку звільняються (для юридичних осіб): платники згідно статті 282 Податкового кодексу України. 100% розмір пільги надано органам державної влади та органам місцевого самоврядування; комунальним організаціям тощо. При наявності проектно-кошторисної документації на будівництво, реконструкцію об'єкта та декларації про початок будівництва. Зареєстрованої в ДАБК, встановлено пільгу по земельному податку в розмірі 75% від суми земельного податку, встановленої для відповідної категорії землекористувачів
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	1467
Зарахування до бюджету ОТГ	100%

Нормативно - грошова оцінка землі проведена, але є застарілою та потребує оновлення.

²⁷ Загальні вимоги до справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, встановлено ст. 266 Податкового кодексу. Розмір ставки податку не може перевищувати 1,5 % мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. м бази оподаткування. Також встановлено додаткову ставку податку в розмірі 25 тис. грн. на рік для квартир площею понад 300 кв. м будинків площею понад 500 кв. м. Тобто фактично такі об'єкти оподатковуватимуться відсотковою (до 3 %) та фіксованою (25 тис. грн.) ставками

Ставки податку не є максимальними²⁸. При встановленні ставок було зроблено аналіз регуляторного впливу, прораховувалось податкове навантаження для платників податку та їх платоспроможність.

Орендна плата за користування земельними ділянками

У структурі податкових надходжень на 2017 рік (уточнений план) займає 6%.

Елементи оподаткування	характеристика
Платники податку	Орендар земельної ділянки
Об'єкт оподаткування	земельна ділянка, надана в оренду
База оподаткування	Нормативно-грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації
Ставка орендної плати у % до нормативно-грошової оцінки землі	Ставка (відсотки від нормативної грошової оцінки) орендної плати за земельні ділянки
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	18
Зарахування до бюджету ОТГ	100%

Згідно отриманої інформації, окремого рішення ради, яке встановлює розміри орендної плати за земельні ділянки в залежності від цільового призначення ділянки не прийнято. Рішення приймаються радою окремо по кожній земельній ділянці при наданні земельної ділянки в оренду.

Згідно отриманої інформації, у виконкомі ведеться реєстр договорів оренди, проте реєстр договорів оренди не надано.

Транспортний податок

У структурі податкових надходжень на 2017 рік відсутній.

Елементи оподаткування	характеристика
Платники податку	Платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі
Об'єкт оподаткування	Об'єктом оподаткування транспортним податком є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (1,2 млн грн)
База оподаткування	Легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.
Ставка податку	Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 тис. грн за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	н/д
Зарахування до бюджету ОТГ	100%

Єдиний податок

У структурі податкових надходжень на 2017 рік (уточнений план) займає 5,9%.

Елементи оподаткування	характеристика
Платники	Суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на чотири групи платників єдиного податку:

²⁸ Загальні вимоги до земельного податку встановлено ст. 269-287 Податкового кодексу. Розмір ставки податку не може перевищувати по земельних ділянках, нормативну грошову оцінку яких проведено, –3% їх оцінки, а для сільськогосподарських угідь –1% їх оцінки; 12% від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання.

Елементи оподаткування	характеристика
	✓ I група – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом року не перевищує 300 тис. грн; ✓ II група – фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг за умови, що протягом року кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не перевищує 10 осіб, а обсяг доходу становить не більше 1,5 млн грн; ✓ III група – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом року обсяг доходу не перевищує 5,0 млн грн; ✓ IV група – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%.
Об'єкт та база оподаткування	III група - доходи, отримані від провадження підприємницької діяльності. Одночасно дохід є і базою оподаткування для платників третьої групи. IV група - нормативна грошова оцінка 1 га сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року. Поряд із цим для земель водного фонду як база оподаткування застосовується нормативна грошова оцінка 1 га ріллі у відповідному регіоні, з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року
Ставка	✓ I група - 10 % розміру прожиткового мінімуму; ✓ II група - 10 % розміру мінімальної заробітної плати; Ставки єдиного податку для суб'єктів господарювання, які не зазначені, встановлюється відповідно до п.п. 293.3–293.9 ст. 293 Податкового кодексу України
Кількість платників на території ОТГ за даними 2016 року	59
Зарахування до бюджету ОТГ	100%. 4 група – 86%

4.3.2. Неподаткові надходження

Неподаткові надходження у структурі доходної частини бюджету без врахування трансфертів згідно з уточненим планом займають 3,9%. Адміністративні збори та платежі формують 15,4% планових неподаткових надходжень; власні надходження бюджетних установ 84,4% від плану. До власних надходжень бюджетних установ/установ комунальної власності належить переважно надходження від плати за послуги, що надаються такими установами (79,9% у структурі запланованих власних надходжень бюджетних установ), надходження від плати за оренду майна бюджетних установ є незначними.

4.3.3. Доходи від операцій з капіталом

Доходи від операцій з капіталом майже відсутні в запланованих доходах бюджету на 2017 рік. Згідно інформації, отриманої під час зустрічі з представниками виконкому, це джерело доходу практично вичерпане, або відсутній попит. У 2017 році не планується продаж земельних ділянок, які знаходяться в оренді та продаж комунального майна. Проте радою затверджено програму приватизації об'єктів територіальної громади на 2016-2018 роки. Також затверджено перелік вільних від забудови земельних ділянок, що підлягають продажу або прав на них на конкурсних засадах. Докладніше у розділі «управління активами».

4.4. Платіжна дисципліна на території ОТГ

Державна фіскальна служба не надає офіційних даних щодо заборгованості у розрізі платників відділу бухгалтерії. Дані щодо заборгованості по орендній платі та земельному податку структурні підрозділи виконкому ведуть самостійно. Згідно отриманих даних обсяг боргу є не суттєвим, концентрація заборгованості за боржниками-юридичними особами відсутня.

У виконавчого комітету майже відсутні важелі впливу на збір податкових надходжень, оскільки збором податків та зборів на території ОТГ займається Державна фіскальна служба. Стягнення

заборгованості у судовому порядку за ініціативи виконавчого комітету не проводиться. Наразі для запобігання зменшенню рівня заборгованості співробітниками виконавчого комітету проводиться постійна роз'яснювальна робота з платниками земельного податку як шляхом розсилання письмових повідомлень, так і шляхом безпосередніх зустрічей з боржниками.

4.5. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Рівень бюджетної забезпеченості громади знаходиться на рівні вище за середній, рівень міжбюджетних трансфертів є порівняно високим, громада отримує з державного бюджету базову дотацію. Ризики коливання доходної частини бюджету у разі зміни норм податкового законодавства є суттєвими, на найбільші два податки – податок з доходів фізичних осіб та податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки припадає до 77% доходної частини бюджету без урахування трансфертів. При формуванні доходної частини бюджету спостерігається концентрація надходжень за основними платниками за ПДФО. Структура доходів бюджету без урахування трансфертів є характерною для більшості ОТГ. Майже весь обсяг надходжень формують податкові надходження, доходи від неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом є незначними.

Місцеві податки та збори, що встановлюються радою в рамках податкового кодексу становлять до 28% від доходів бюджету (уточнений план). Рада встановила місцеві податки на 2017 та 2018 рік з дотриманням вимог законодавства щодо строків. Встановлено всі місцеві податки, окрім справляння збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору. Ставки по податку на майно, відмінному від земельної ділянки, земельному податку не є максимальними, при їх встановленні враховувалось соціально-економічне становище громади. Задokumentоване проведення консультацій з громадськістю відсутнє відносно ставок та зборів місцевих податків та зборів.

Державна фіскальна служба не надає офіційних даних щодо заборгованості у розрізі платників фінансовому відділу. Проте згідно отриманих даних обсяг боргу є не суттєвим, концентрація заборгованості за боржниками-юридичними особами відсутня.

У структурі неподаткових надходжень найбільший обсяг коштів отримується від власних надходжень бюджетних установ, надходження від плати за оренду майна бюджетних установ є незначними. Обсяг надходжень від орендної плати за майнові комплекси відсутній. Заплановано надходження коштів пайової участі, проте відповідне положення на сайті громади не оприлюднено.

Доходи від операцій з капіталом відсутні в запланованих доходах бюджету на 2017 рік.

Рекомендації. Пропонуємо проводити консультації з громадськістю про місцеві податки та збори в період з 1 січня по 1 липня та оприлюднювати звіт про враховані та невраховані пропозиції з обґрунтуванням підстав для неврахування отриманих пропозицій щодо проектів рішень про місцеві податки та збори на плановий рік.

Також пропонуємо розглянути питання щодо затвердження рішенням ради ставок оренди земельних ділянок в залежності від функціонального призначення земельної ділянки та оприлюднити зазначене рішення на сайті ради.

Пропонуємо сформулювати перелік майна, земельних ділянок які можуть бути передані в оренду на конкурсних підставах та оприлюднити на офіційному веб-сайті.

Пропонуємо положення щодо пайової участі окремо розмістити на веб-сайті громади

5. Адміністрування доходів²⁹

5.1. Процес планування доходної частини бюджету

Згідно ст.21 Бюджетного Кодексу прогноз бюджету має складатись на наступні за плановим два бюджетні періоди. Доходна частина бюджету ОТГ на 2017 рік була сформована з урахуванням:

²⁹ Було отримано та оброблено наступні документи:

- ✓ вимог Бюджетного та Податкового кодексів України;
- ✓ розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року №478-р «Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2017 рік»;
- ✓ постанови Кабінету Міністрів України від 01 липня 2016 року №399 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2017 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2018 і 2019 роки»;
- ✓ листа Міністерства фінансів України від 08 листопада 2016 року №31-05110-14-21/31634 «Щодо схвалення Урядом проекту державного бюджету на 2017 рік, підготовленого до другого читання»;
- ✓ розпорядження голови обласної державної адміністрації «Про заходи щодо забезпечення формування проектів обласного та інших місцевих бюджетів на 2017 рік та їх прогнозу на 2018-2019 роки»
- ✓ обсягів міжбюджетних трансфертів, визначених у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік».

В основу розрахунків видаткової частини бюджету на 2017 рік закладено такі параметри:

- ✓ встановлення з 01 січня 2017 року посадового окладу (тарифної ставки) в сумі 1600 гривень;
- ✓ встановлення розміру мінімальної заробітної плати з 01 січня 2017 року в сумі 3200 гривень;
- ✓ забезпечення в першочерговому порядку видатків на оплату праці працівників бюджетних установ, а також видатків на оплату енергоносіїв та комунальних послуг, які споживаються бюджетними установами, з урахуванням очікуваного зростання тарифів.

На вимогу департаменту фінансів обласної державної адміністрації подавались прогностичні показники на 2018-2020 роки щодо надходження коштів від екологічного податку, грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, орендної плати за водні об'єкти.

Прогноз показників бюджету громади за основними видами доходів на 2018 – 2020 роки не формувався.

Не відбувається офіційної співпраці з Державною фіскальною службою. Державна фіскальна служба офіційно не надає інформацію у розрізі платників, посиляючись на конфіденційність даних, у т.ч. за обсягами запланованих надходжень. Планування доходної частини на 2017 рік відбувалось шляхом коригування фактично отриманих надходжень на загально-державні показники прогностичного рівня інфляції, інформації щодо зміни податкового законодавства, зміни ставок місцевих податків та зборів, зміни мінімальної заробітної плати, нормативно-грошової оцінки землі.

5.2. Адміністрування податкових надходжень

Ефективність планування доходної частини відображено в Таблиця 1 Доходи бюджету територіальної громади, тис.грн. Спостерігається перевиконання доходної частини бюджету за рядом податків і зборів порівняно з запланованим обсягом на 2017 рік.

Стосовно адміністрування податків та зборів, то органи місцевого самоврядування у сфері оподаткування згідно норм Податкового Кодексу України мають повноваження лише встановлювати ставки місцевих податків і зборів в межах чинного законодавства. Адміністрування податків, забезпечення контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою їх нарахування та сплати до бюджету, забезпечення ведення обліку податків і зборів, платежів – є повноваженнями Державної фіскальної служби України. Органи ДФС не надають офіційну інформацію щодо боржників зі сплати податків до бюджету.

Відповідно представники виконкому не мають повноважень щодо проведення позовної роботи і, відповідно, робота щодо стягнення податків та зборів з боржників не проводиться. Виключенням є

- ✓ Звіт по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з місцевих бюджетів.

адміністрування земельного податку шляхом проведення роз'яснювальної роботи щодо необхідності погашення заборгованості (зустрічі представників виконкому з боржниками, розсилання листів). Проте застосований механізм впливу у вигляді листування не є ефективним, зважаючи на рівень виконання плану на 2017 рік.

Варто зазначити, що для планування доходної частини бюджету бухгалтерський відділ веде власний облік кількості платників податків і зборів та надходжень у розрізі платників. Надходження у розрізі податків та зборів та у розрізі платників наведено у додаткових документах до звіту³⁰.

Податок на доходи фізичних осіб. При прогнозуванні обсягу податку на 2017 рік враховуються фактичні показники надходжень обсягу податку за минулий період, підвищення розміру мінімальної заробітної плати відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України», наявність змін у податковому кодексі відповідно змін ставок податку.

Плата за землю. Прогнозні надходження плати за землю на 2017 рік визначені на підставі нормативно - грошової оцінки землі, ставок земельного податку, розмірів річної орендної плати за земельні ділянки та виходячи з динаміки фактичних надходжень за попередні роки.

5.3. Адміністрування неподаткових надходжень

Адміністрування неподаткових надходжень не впроваджується.

5.4. Міжбюджетні трансферти

У тижневий строк з дня схвалення Кабінетом Міністрів України проекту закону про Державний бюджет України Міністерство фінансів України забезпечує доведення розрахунків прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методику їх визначення. У тижневий строк з дня прийняття проекту закону про Державний бюджет України у другому читанні Кабінет Міністрів України забезпечує доведення визначених законом про Державний бюджет України показників міжбюджетних відносин включаючи обсяги міжбюджетних трансфертів для бюджетів.

Таблиця 3 Обсяги трансфертів згідно уточненого плану на рік та фактичне отримання коштів за 1 півріччя 2017 року, тис.грн.*

Код	Назви офіційних трансфертів	План на рік	Уточнений план на рік	Факт отримання за 1 півріччя 2017 року	Рівень надходження
40000000	Офіційні трансферти	10 260,3	11 200,0	5 713,1	51,0%
41020000	Дотації	2 731,7	2 731,7	1 365,9	50,0%
41020100	Базова дотація	1 742,7	1 742,7	871,5	50,0%
41020200	Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я	989,0	989,0	494,4	50,0%
41030000	Субвенції	7 528,6	8 468,3	4 347,2	51,3%
41033200	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	0,0	849,9	0,0	0,0%
41033900	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	4 662,4	4 662,4	2 871,7	61,6%
41034200	Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	2 866,2	2 866,2	1 432,8	50,0%

Код	Назви офіційних трансфертів	План на рік	Уточнений план на рік	Факт отримання за 1 півріччя 2017 року	Рівень надходження
41035400	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами	0,0	89,8	42,7	47,6%

Затримки у перерахуванні субвенцій відсутні. Серед основних проблем щодо міжбюджетних відносин - недостатнє фінансування з боку держави освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідних субвенцій, що призводить до необхідності фінансувати зазначені напрямки за кошти бюджету. Інформацію щодо обсягів «додаткових» коштів, які відволікаються на покриття зазначених напрямків не надано. Серед проблем можна також зазначити повільний процес зі сторони Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства (надалі Мінрегіон) щодо погодження проектів інфраструктурної субвенції, що підвищує ризик того, що громада не встигне «освоїти» виділені кошти зазначеної субвенції до кінця року у повному обсязі.

Підставою для розрахунку обсягів субвенцій (медична та освітня) є Звіт по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з місцевих бюджетів. Звіт наведено у Додатку³¹. Звіт формує відділ бухгалтерії та подає в облдержадміністрацію для подальшого розрахунку обсягу субвенцій.

На надання освітніх послуг у видатковій частині бюджету заплановано видатків (з урахуванням змін) обсягом 12 млн.грн., або 67,3% від загальної суми видатків (без урахування трансфертів), що значно перевищує середній показник видатків місцевих бюджетів в середньому по Україні. Із зазначеного обсягу видатків на освіту на загальноосвітні заклади припадає 78,3%, або 9,4 млн.грн., решта припадає на дошкільні навчальні заклади. У структурі витрат на освіту суттєвий обсяг видатків становить оплата праці та нарахування на заробітну плату 75,8%. Витрати на енергоносії – 4,5%. Обсяг запланованих капітальних видатків є незначним 0,1%.

Згідно із Звітом «Зведення планів по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з місцевих бюджетів» станом на початок 2017 року на території ОТГ функціонувало 2 дошкільних заклади освіти із кількістю дітей 123 дитини (5 груп).

Середня наповненість дошкільних закладів складає 61,5 дитини, що є високим показником враховуючи розташування дошкільних закладів у сільській місцевості (в цілому по Україні 87 дітей за результатами 2016 року).

Згідно із зазначеним Звітом у дошкільних закладах сформовано ставок педагогічних працівників 14,52, інших працівників 23,25. Враховуючи типові штатні нормативи дошкільних навчальних закладів, кількість працівників є значною³².

Згідно звіту «Зведення планів по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з місцевих бюджетів» станом на початок 2017 року на території ОТГ функціонувало 2 шкільних заклади освіти, з них середні 2 школи. У школах навчається 373 учня. В середньому на 1 навчальний заклад припадає 186,5 учнів, що є високим показником порівняно із середнім рівнем по Україні по сільській місцевості. Кількість ставок працівників загальноосвітніх установ у громаді – 94,5 одиниць, з них ставки педагогічних працівників – 55, тобто навантаження на 1 педагога становить 6,78 учнів, що є показником нижче за середній по Україні. В цілому по Україні середня кількість учнів на 1 вчителя – 8 чоловік (2016/2017 навчальний рік). Навантаження на фінансування 1 учня у бюджеті громади становить 25,1 тис. грн.

Мережа1

Мережа2

Мережа3

31

32 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1157-10>

Згідно розробленої Стратегії розвитку ОТГ необхідне покращення матеріально-технічного забезпечення комунальних освітніх установ, реконструкція дитячого ясел-садка в селах Східне та Музиківка.

Враховуючи наведені дані по завантаженості педагогічного персоналу дошкільних навчальних закладів, необхідності ефективного використання бюджетних коштів, доцільним є розгляд питання щодо проведення подальшої оптимізації наявної мережі установ та організацій, а саме закладів освіти. Проте такі рішення не є «популярними» і може викликати соціальну напруженість.

5.4.1. Дотації

Індекс податкоспроможності бюджету ОТГ за даними 2016 року є менше 0,9 і, відповідно, бюджет отримує базову дотацію обсягом 1,7 млн.грн. або 22% доходної частини бюджету на 2017 рік без урахування трансфертів.

Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я

У 2017 році статтею 37 Закону України Про Державний бюджет України на 2017 рік передбачена додаткова дотація на здійснення видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я. Зазначена додаткова дотація спрямовується у першу чергу на видатки навчальних закладів з оплати праці з нарахуваннями (крім видатків на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників) та з оплати комунальних послуг і енергоносіїв, видатки закладів охорони здоров'я з оплати комунальних послуг і енергоносіїв. Питома вага додаткової дотації у планових міжбюджетних трансфертах на 2017 рік складає 27%.

5.4.2. Субвенції

Освітня субвенція

Освітня субвенція надається з метою фінансового забезпечення реалізації делегованих повноважень у сфері освіти. Субвенція надається в межах обсягу, затвердженого законом про Державний бюджет України на відповідний рік та затверджується окремо для кожного бюджету. Освітня субвенція спрямовується на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників певних типів навчальних закладів. Порядок та умови надання освітньої субвенції затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 6. Питома вага освітньої субвенції у планових міжбюджетних трансфертах на 2017 рік складає 45,4%.

Медична субвенція

Медична субвенція надається з метою фінансового забезпечення реалізації делегованих повноважень у сфері охорони здоров'я. Субвенція надається в межах обсягу, затвердженого законом про Державний бюджет України на відповідний рік, та затверджується окремо для кожного бюджету. Кошти медичної субвенції спрямовуються на оплату поточних видатків закладів охорони здоров'я та програм у сфері охорони здоров'я. Порядок та умови надання медичної субвенції затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2015 р. №11.

Питома вага медичної субвенції у планових офіційних трансфертах на 2017 рік складає 27,9%.

Згідно рішення ради № 51 -3/І від 2 лютого 2017 року відбувається передача медичної субвенції у вигляді міжбюджетного трансферту комунальному закладу «Білозерський центр ПМЗД» для надання первинної медичної допомоги медичними закладами Музиківської об'єднаної територіальної громади.

Субвенція на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад

У Держбюджеті на 2017 рік передбачена окрема субвенція на розвиток інфраструктури громад. Порядок та умови надання субвенції на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад затверджено постановою Кабінету Міністрів України 16.03.2016 р. № 200 (зі змінами).

Для отримання субвенції виконком складав спеціальну проектну заявку та подає її до комісії, утвореної при Мінрегіоні, попередньо отримавши висновок облдержадміністрації про відповідність поданих проектних заявок плану соціально-економічного розвитку ОТГ.

Важливим є те, що кошти субвенції на розвиток інфраструктури об'єднаних громад не є перехідними на наступний рік. Ці кошти громади можуть освоїти тільки в поточному році.

На відміну від більшості громад, проект, який планується реалізувати за рахунок інфраструктурної субвенції, обговорювався з громадськістю. Під час роботи над стратегією громади проводились збори у населених пунктах, проводилось опитування, тощо. За результатом роботи було обрано ряд напрямків, які потребують вирішення, серед яких реконструкція дитячого садочку. Розмір даного виду субвенції для ОТГ у цьому році складає 2549,7 тис.грн. Відповідно було підготовлено проектну пропозицію щодо реконструкції дитячого садочку у с. Музиківка. Станом на 01.07.2017 кошти субвенції не надходили.

Музиківська ОТГ не отримує у 2017 році субвенцію на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій.

5.5. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Бухгалтерський відділ веде власний облік кількості платників податків і зборів та надходжень у розрізі платників. Прогноз показників бюджету громади за основними видами доходів на 2018 – 2020 роки не складався. В цілому рівень планування на 2017 рік є прийнятним, зважаючи на рівень виконання плану за I півріччя 2017 року.

Державна фіскальна служба офіційно не надає інформацію у розрізі платників. Адміністрування податків, забезпечення контролю за своєчасністю, достовірністю, повнотою їх нарахування та сплати до бюджету, забезпечення ведення обліку податків і зборів, платежів – є повноваженнями Державної фіскальної служби України. Відповідно представники виконкому мають обмежене коло повноважень щодо впливу на платників податків та зборів. Робота щодо стягнення податків та зборів з боржників не проводиться. Виключенням є адміністрування земельного податку

Доцільним є розгляд питання щодо проведення подальшої оптимізації наявної мережі установ та організацій, а саме закладів освіти. Проте такі рішення не є «популярними» і може викликати соціальну напруженість.

На відміну від більшості громад проект, який планувалось реалізувати за рахунок інфраструктурної субвенції, обговорювався з громадськістю. Музиківська ОТГ не отримує у 2017 році субвенцію на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій.

Рекомендації. Для ефективного планування дохідної частини місцевих бюджетів та реальних можливостей її розширення, органам місцевої влади потрібно співпрацювати з фіскальними органами з питань:

- визначення кількості осіб, що сплачують податки/проведення інвентаризації реєстрів платників податків; розміру їх нарахувань;
- забезпечення своєчасного і повного виконання платниками податків своїх податкових зобов'язань;
- рівня добровільного виконання платниками вимог податкового законодавства;
- вивчення стану платіжної дисципліни.

У зв'язку з цим пропонуємо розглянути питання щодо створення робочої групи з метою організації роботи стосовно збільшення надходжень до місцевого бюджету. Пропонуємо створити групу по контролю бюджетних надходжень з представників фінансового відділу та землевпорядників, громадських активістів та представників ДФС (у разі їх згоди). Група проведе аналіз наявних реєстрів податкової бази з земельного податку, податку на нерухомість, орендної плати за землю, акцизного збору, з використанням кадастрів а також загальнодержавного податку на доходи фізичних осіб у частині, що належить до зарахування у бюджет ОТГ, інших реєстрів платників податків з

використанням даних ДФС. Група визначить потенціал зростання надходжень у вигляді земель приватної власності, що не здаються в оренду (здаються в оренду без оформлення), і при цьому з них не справляється земельний податок, земель приватної власності, оренда яких оформлена, проте орендар не сплачує з них єдиний податок групи 4, земель, що фактично використовуються в сільськогосподарському виробництві, але не зазначені в кадастрі, об'єктів комерційної нерухомості, відмінних від земельної ділянки, ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у фактичному використанні суб'єктів господарювання без оформлення прав на користування, суб'єктів, що використовують найману працю на території ОТГ без реєстрації та/або без створення відокремленого підрозділу та/або без оформлення трудових відносин. З метою збільшення доходів група може проводити інформаційну роботу серед платників податків щодо дотримання ними вимог чинного законодавства, організовувати наради, зустрічі з платниками податків. За результатами роботи Група визначить фактичних власників та користувачів, що не сплачують відповідні податки, розмір заборгованості, підготує звіт для ради та проект звернення до ДФС, та в разі потреби до правоохоронних органів з метою усунути ухиляння від оподаткування.

Далі пропонуємо впровадити порядок відшкодування збитків на прикладі відшкодування збитків, заподіяних внаслідок невикористання земельних ділянок, самовільного зайняття земельних ділянок та використання земельних ділянок з порушенням законодавства, який застосовується в Мереф'янській ОТГ³³.

Згідно зазначеного порядку створюється комісія. На засідання зазначеної комісії запрошуються представники підприємств, установ, організацій та громадяни, якими припущені порушення вимог законодавства у сфері земельних відносин, діями або бездіяльністю яких територіальній громаді спричинені збитки. За результатами розгляду матеріалів комісією складаються акти про визначення збитків по кожному суб'єкту окремо. Акти про визначення збитків затверджуються рішеннями виконавчого комітету ради. Після затвердження зазначених актів, рада направляє суб'єктам повідомлення про необхідність відшкодування збитків. У разі визнання вимог, зазначених у повідомленні та надання згоди добровільного відшкодування збитків укладається договір про добровільне відшкодування збитків. У випадку недосягнення сторонами згоди, рада готує позов про примусове відшкодування збитків у судовому порядку.

Також, у якості прикладу наводимо документи по створенню робочої групи та відповідне Положення на прикладі Нововоронцовської державної адміністрації для опрацювання збільшення надходжень по ПДФО³⁴.

В частині адміністрування неподаткових надходжень пропонуємо звернути увагу на поліпшення роботи з підбору об'єктів комунальної власності, збільшення привабливості цих об'єктів, створення системи оцінки майна та забезпечення їх здачу в оренду не нижче ринкових цін. У зв'язку з цим пропонуємо сформулювати та оприлюднити на сайті перелік об'єктів комунальної власності, які можуть бути передані в оренду, оприлюднити на сайті Положення по оренді комунального майна та передбачити у ньому передачу комунального майна в оренду на конкурсних підставах.

Пропонуємо розглянути питання проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності комунальних підприємств, аудиту енергоефективності об'єктів, що перебувають у комунальній власності для підвищення ефективності роботи.

Відшкодування
збитків

33

Приклад по робочій
групі та комісії.doc

34

У разі необхідності вжити заходи для скорочення видатків для покращення фінансового результату, можливо переглянути ставки оренди, або запровадити надання бюджетними установами комунальної власності власних приміщень в оренду на конкурсних засадах.

Пропонуємо вивчити питання щодо здійснення аналізу мережі. У разі виявлення необхідності подальшої оптимізації мережі провести наступні кроки:

- ✓ створення робочої групи;
- ✓ затвердження Плану оптимізації на відповідний період;
- ✓ проведення інформаційної кампанії серед депутатів, вчителів, батьківської громадськості та інших зацікавлених сторін.

Економічні та соціальні результати Плану оптимізації мережі мають вимірюватись на основі чітких і взаємодоповнюючих індикаторів. Рекомендується надати Плану оптимізації характер місцевого нормативно-правового акту (наприклад, рішення сесії ради ОТГ). Також рекомендується План оптимізації мережі інтегрувати в Стратегію розвитку громади. У якості прикладу наводимо досвід Гошанської районної державної адміністрації³⁵. Весь процес розробки і реалізації Плану оптимізації повинен бути прозорим, із залученням громади.

Пропонуємо в майбутньому подавати проекти для отримання субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій відповідно до постанови КМУ від 6 лютого 2012 р. № 106. Механізм надання субвенції місцевим бюджетам затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2012 р. № 106. Субвенція надається для забезпечення здійснення заходів, перелік яких наведено у зазначеній Постанові п.3. Для отримання цього виду субвенції ОТГ мають подавати свої проекти за визначеною процедурою.

6. Виконання бюджету³⁶

6.1. Практика контролю за виконанням бюджету радою

Загальний постійний контроль за виконанням бюджету здійснює рада як безпосередньо, так і через Комісію з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку. Інші постійні комісії ради можуть проконтролювати виконання бюджету відповідно до їх компетенції.

Порядок розгляду виконання бюджету радою аналогічний порядку підготовки бюджету на наступний рік. За такою ж процедурою відбувається внесення змін до бюджету. Рішення про затвердження виконання бюджету радою приймається після попереднього розгляду проекту рішення постійною комісією ради. Завідувач відділу бухгалтерського обліку щоквартально подає на розгляд постійної комісії звіт про виконання бюджету. Відповідне рішення ради про виконання бюджету за I півріччя 2017 року разом з пояснювальною запискою не надано.

Керівництво громади не інформує громадськість про хід виконання бюджету шляхом оприлюднення відповідних рішень ради про виконання бюджету (Станом на 08.10.2017 рішення про виконання бюджету за I квартал та I півріччя 2017 року). Виключення – розміщення звіту про 9 місяців 2017 року. Зміни до бюджету у вигляді рішень ради та додатків не оприлюднюються на сайті. Інформація не подається у аналітичному вигляді (у вигляді таблиць чи графіків).

6.2. Стадії організації виконання бюджету

Після затвердження бюджету відділ бухгалтерського обліку подає до органу Казначейства рішення про затвердження бюджету, програму соціально-економічного розвитку, цільові програми. При

³⁵ <http://www.rv.gov.ua/sitenew/goschansk/ua/publication/content/21471.htm>

³⁶ Для написання розділу отримано та оброблено наступні документи:

- ✓ рішення про затвердження паспортів бюджетної програми та 1 паспорт бюджетної програми;
- ✓ довідка про внесення змін до річного розпису 2017 року.

внесенні змін до бюджету подаються рішення про внесення змін до рішення про бюджет, ухвалені радою.

6.2.1. Порядок складання і виконання розпису бюджету

Окремого документу щодо Порядку складання і виконання розпису бюджету не затверджено. Розпис³⁷ складається відділом бухгалтерського обліку відповідно до бюджетних призначень, установлених у рішенні ради про бюджет. Співробітники відділу здійснюють підготовку матеріалів до розпису, вносять за необхідності до них зміни та корективи. Приклад розпису наведено у додаткових матеріалах до звіту³⁸.

Спочатку відділ бухгалтерського обліку складає розпис доходів бюджету та фінансування. На базі складеного розпису доходів, фінансування бюджету бухгалтерський відділ розраховує граничні помісячні обсяги асигнувань бюджету. Бюджетним установам граничні помісячні обсяги фінансування та лімітні довідки в розрізі бюджетних програм не доводяться, доводиться відповідний кошторис. Кошториси у розрізі програмної класифікації видатків бюджетний відділ розраховує самостійно. Зведений кошторис на 2017 рік не надано.

Розпис затверджується головою ради в місячний термін з дня прийняття рішення про бюджет. Один примірник оригіналу затвердженого розпису передається на паперових та електронних носіях управлінню Державної казначейської служби, другий примірник оригіналу затвердженого розпису залишається у відділі.

Відділ бухгалтерського обліку здійснює внесення змін до розпису та подає відповідні документи до Казначейства.

³⁷ Включає:

- ✓ розпис доходів бюджету (далі - розпис доходів), що поділяється на річний розпис доходів загального і спеціального фондів бюджету та помісячний розпис доходів загального фонду бюджету;
- ✓ розпис фінансування бюджету (далі - розпис фінансування), що поділяється на річний розпис фінансування загального і спеціального фондів за типом боргового зобов'язання та помісячний розпис фінансування загального фонду бюджету за типом боргового зобов'язання;
- ✓ розпис асигнувань бюджету (далі - розпис асигнувань), за винятком надання кредитів з бюджету, що поділяється на річний розпис асигнувань загального і спеціального фондів (за винятком надання кредитів з бюджету) та помісячний розпис асигнувань загального фонду бюджету (за винятком надання кредитів з бюджету);
- ✓ річний розпис витрат спеціального фонду бюджету з розподілом за видами надходжень, помісячний розпис спеціального фонду бюджету (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків).

Уточнений

Уточнення до

³⁸ помісячний розпис. JPG розпису на 2017р. JPG

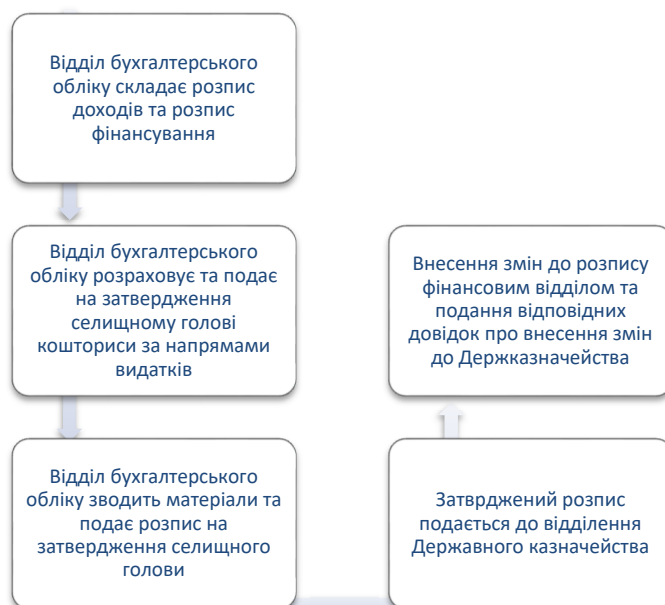

Рисунок 5 Практика складання та затвердження розпису Музиківської ОТГ, внесення змін до розпису

6.2.2. Порядок та практика реагування на недоотримання доходів або перевиконання доходної частини бюджету

Рішення про внесення змін до рішення про бюджет ухвалюються радою на підставі висновку відділу бухгалтерського обліку про перевиконання чи недовиконання доходної частини бюджету, про обсяг залишку коштів загального та спеціального фондів (крім власних надходжень бюджетних установ) бюджету. При внесенні змін до бюджету, зміни протягом тижня вносяться також до відповідних паспортів бюджетних програм.

6.3. Розподіл видатків бюджету, рівень виконання плану на 01.07.2017 рік

Згідно аналізу фінансування установ загального та спеціального фондів (форми наведені у додаткових документах до звіту³⁹) у таблиці наведено рівень виконання видатків бюджету за I півріччя 2017 року. Додатки до рішення про бюджет на 2017 рік (розподіл видатків бюджету) та казначейський звіт за I півріччя 2017 року згідно наказу МФУ№60 не надано.

Таблиця 4 Видатки бюджету територіальної громади, тис.грн.

Код	Найменування напрямку видатків	Затверджений план на рік	План на рік з урахуванням змін	Факт виконання станом на 01.07.2018	Рівень виконання до уточненого плану	У розр. на 1 мешканця, грн. за I півріччя 2017 р.
0170	Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, районної ради, районної у місті ради (у разі її створення), міської, селищної, сільської рад	2 816,8	2 889,3	1 505,7	52,1%	382,1
1010	Дошкільна освіта	2 504,1	2 593,9	1 284,6	49,5%	326,0
1020	Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами (в тч	8 301,7	9 378,2	5 633,8	60,1%	1 429,5

Код	Найменування напряму видатків	Затверджений план на рік	План на рік з урахуванням змін	Факт виконання станом на 01.07.2018	Рівень виконання до уточненого плану	У розр. на 1 мешканця, грн. за I півріччя 2017 р.
	школою – дитячим садком, інтернатом при школі), спеціалізованими школами, ліцеями, гімназіями, колегіумами					
3035	Компенсаційні виплати на пільговий проїзд автомобільним транспортом окремим категоріям громадян	0,0	170,0	73,4	43,2%	18,6
3160	Оздоровлення та відпочинок дітей (крім заходів з оздоровлення дітей, що здійснюються за рахунок коштів на оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи)	0,0	88,0	0,0	0,0%	0,0
3400	Інші видатки на соціальний захист населення	150,0	142,9	46,0	32,2%	11,7
4030	Філармонії, музичні колективи і ансамблі та інші мистецькі заклади та заходи	5,0	5,0	2,2	43,8%	0,6
4060	Бібліотеки	240,7	227,7	105,1	46,2%	26,7
4090	Палаці і будинки культури, клуби та інші заклади клубного типу	156,8	206,2	89,8	43,5%	22,8
6052	Забезпечення функціонування водопровідно-каналізаційного господарства	50,0	492,0	149,5	30,4%	37,9
6060	Благоустрій міст, сіл, селищ	121,6	229,6	38,8	16,9%	9,8
6310	Реалізація заходів щодо інвестиційного розвитку території	30,0	932,2	20,2	2,2%	5,1
6650	Утримання та розвиток інфраструктури доріг	0,0	438,0	0,0	0,0%	0,0
Разом доходи без урахування субвенцій		14 376,9	17 793,0	8 949,1	50,3%	2 270,8

Протягом I півріччя 2017 року відбувалось суттєве коригування плану видатків на поточний рік, проте рівень виконання видатків станом на 01.07.2017 року в цілому можна вважати прийнятним.

Низький рівень виконання видатків за програмами «Реалізація заходів щодо інвестиційного розвитку території» та «Благоустрій обумовлений довгими термінами підготовки проектно-кошторисної документації за проектами та строками проведення тендерних процедур.

Найбільші статті видатків за програмною класифікацією розглянуто у розділі нижче.

6.4. Паспорти бюджетної програми та їх фінансування

Основні регулюючі документи:

- ✓ Наказ МФУ від 02.08.2010 року №805 «Про затвердження основних підходів до запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів».
- ✓ Наказ МФУ 26.08.2014 року № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів».
- ✓ Наказ МФУ від 10.12.2010 року № 1536 «Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм».

У 2017 році всіма ОТГ у обов'язковому порядку застосовується програмно-цільовий метод складання і виконання бюджету. У ОТГ розпорядженням №16 від 16 лютого 2017 року було затверджено паспорти бюджетних програм на 2017 рік (наведено у додаткових документах до

звіту⁴⁰). Сформовані паспорти разом із змінами не наведено на офіційному веб-сайті громади. Оприлюднено лише паспорт по статті «інші видатки бюджету»⁴¹, проте без відповідних показників.

Здійснені видатки у розрізі паспортів можна подивитись у попередній таблиці.

Таблиця 5 Паспорти бюджетних програм на 2017 рік

КПК	Найменування програми
0110170	Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, районної ради, районної у місті ради (у разі її створення), міської, селищної, сільської рад та їх виконавчих комітетів
0111010	Дошкільна освіта
0111020	Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами (в т.ч. школою-дитячим садком, інтернатом при школі), спеціалізованими школами, ліцеями, гімназіями, колегіумами
0114030	Філармонії, музичні колективи і ансамблі та інші мистецькі заклади та заходи
0114060	Бібліотеки
0114090	Палаці і будинки культури, клуби та інші заклади клубного типу
0116052	Забезпечення функціонування водопровідно-каналізаційного господарства
0116060	Благоустрій міст, сіл, селищ
0116310	Реалізація заходів щодо інвестиційного розвитку території

Державна казначейська служба України здійснює платежі лише у разі наявності затвердженого в установленому порядку паспорта бюджетної програми.

Значною за обсягом статтею видатків є «Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами», - 63% від видатків за I півріччя 2017 року, або 52,7% від розподілу видатків на 2017 рік (уточнений план). Паспорт зазначеної програми наведено у додаткових документах до звіту⁴².

Паспорт бюджетної програми з організаційного, інформаційно-аналітичного та матеріально-технічне забезпечення діяльності ради та її виконавчого комітету не надано.

Оскільки програмно-цільовий метод застосовується лише у 2017 році, то звіти про виконання паспортів бюджетних програм мають бути сформовані у 2018 році і, відповідно, оприлюднені у 2018 році.

6.5. Наявність кредиторської заборгованості бюджету та простроченої кредиторської заборгованості бюджету

Згідно інформації, отриманої під час зустрічі з представниками ОТГ, кредиторська заборгованість видатків бюджету відсутня. Касові розриви бюджету відсутні і, відповідно, не відбувається залучення коштів з єдиного казначейського рахунку.

6.6. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Бухгалтерський відділ подає на розгляд ради звіт про виконання бюджету, рішення оприлюднено на веб-сайті громади вибірково. У I півріччі 2017 року відбувалось коригування плану видатків на поточний рік, проте рівень виконання видатків станом на 01.07.2017 року в цілому можна вважати прийнятним. Кредиторська заборгованість видатків бюджету відсутня. Касові розриви бюджету відсутні і, відповідно, не відбувається залучення коштів з єдиного казначейського

40 Розпорядження про паспорт.JPG Розпорядження про паспорт (2).JPG

41 <http://muz-rada.com.ua/index.php/ofitsijni-publikatsiji/pasporti-byudzhethnikh-program-mistsevogo-byudzhetu>

42 Паспорт1 Паспорт2 Паспорт3

рахунку. У 2017 році застосовується програмно-цільовий метод складання і виконання бюджету Музиківської ОТГ.

Паспорти бюджетної програми не розміщуються на офіційному веб-сайті за виключенням паспорту по статті «інші видатки бюджету», проте без відповідних показників.

Рекомендації. Пропонуємо у середньостроковій перспективі (3-5 років) запровадити практику пооб'єктного оприлюднення видатків, тобто публічного оприлюднення інформації про витрати бюджетних коштів на кожен об'єкт фінансування. Це надасть можливість мешканцям ОТГ бачити на що витрачаються кошти бюджету, при бажанні оцінити рівень витрат фінансування. Приклади впровадження: місто Здолбунів, Рівненська область (частково, після активного тиску експертів громадського середовища та депутатів). Приклад, як висвітлюються пооб'єктні видатки: <http://zdblunivcity.net/budivnytstvo-transportnoji-rozvyazky-hto-scho-i-za-skilky/> В Червонограді Львівської області фінансове управління щотижня оприлюднює інформацію про надходження до бюджету коштів в розрізі джерел та витрати пооб'єктно <http://www.chervonograd-city.gov.ua/mnow.php>

Також у середньостроковій перспективі пропонуємо запровадити мапування та аналогічні техніки візуалізації витрат в реальному часі. Тобто автоматичне нанесення на мапу як планових, так і фактичних показників видатків бюджету розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Це надасть можливість для здійснення візуального контролю громадянами проведення робіт по ремонту будинків та інфраструктури, капітальному будівництву, озелененню та закупівлі обладнання в соціально значимих об'єктах. Таким чином реалізується можливість до проведення попереднього контролю – до того моменту, як гроші були витрачені, зняти ризики територіального дисбалансу розподілу ресурсів в межах громади та інших. Практика реалізації м. Рівне <http://infolight.org.ua/content/finansuvannya-kapitalnyh-vydatkiv-komunalnyh-zakladiv-osvity-mrivne-interaktyvna-karta> У прикладі присутні лише планові витрати і об'єкти, потрібно додаткове нанесення фактичних витрат, а також надання можливості порівняти відмінності від планових показників по сумах, термінам.

Пропонуємо на веб-сайті громади оприлюднювати затверджені кошториси у розрізі установ та сформовані бюджетні запити.

Головні розпорядники коштів мають оприлюднювати шляхом розміщення на своїх офіційних сайтах паспорти бюджетних програм на поточний бюджетний період (включаючи зміни до паспортів бюджетних програм) у 3-денний строк із дня затвердження таких документів і звіти про виконання паспортів бюджетних програм за звітний бюджетний період. Пропонуємо привести у відповідність наявну практику та розмістити паспорти із змінами на веб-сайті громади.

У разі необхідності вдосконалення переліку завдань, заходів та результативних показників на предмет відповідності діючому законодавству, наводимо за посиланням примірний перелік результативних показників бюджетних програм для місцевих бюджетів за видатками, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів⁴³.

Бажано проведення окремих тематичних тренінгів, або консультацій по складанню звітів про виконання паспортів бюджетних програм. Оскільки ПЦМ на рівні бюджету Музиківської ОТГ застосовується лише з 01.01.2017 року, практики складання таких звітів ще немає, отже конкретних запитань по їх складанню теж ще немає.

Також пропонуємо посилити участь громадськості на стадії виконання бюджету. А саме мешканці чи активісти громади можуть надати органам влади допомогу в моніторингу. Цього можна досягти через застосування наступних механізмів участі:

Наказ МФУ

- ✓ громадські наглядові/моніторингові комітети або ради, які стежать за прогресом у впровадженні програм, що фінансуються із бюджету. Як і у випадку консультативних груп, політичний вплив цих комітетів залежить від їхнього статусу, чітких повноважень та певної технічної підтримки. Для роботи таких комітетів доступ та право на одержання додаткової інформації від відповідних підрозділів органів влади і установ є критично важливим. Ці комітети можуть здійснювати контроль, однак можуть також служити і посередниками між владою та громадянськістю;
- ✓ опитування громадської думки та обстеження в разі потреби можна використовувати для моніторингу проміжного прогресу. Використання цього інструмента практикується громадськими моніторинговими комітетами.

На стадії **розгляду звіту про виконання бюджету** метою громадської участі є надання допомоги органам влади в оцінці результативності у порівнянні з плановими цілями, ефективності бюджетних видатків. Щорічні опитування, які базуються на однакових показниках результативності, можуть виявитися корисними при моніторингу прогресу за декілька років. Публічні слухання щодо бюджету зазвичай поєднують у собі звіт про результати минулого року та презентацію проекту бюджету на наступний рік. Громадяни можуть брати участь у засіданнях ради та комітетів, на яких розглядаються питання виконання бюджету за минулий рік.

Також необхідно оприлюднювати всі додатки до рішення ради про затвердження звіту про виконання бюджету. У якості прикладу наводимо звіт про виконання бюджету Чернігівської міської ради. На сайті оприлюднюється не тільки звіт, але і додатки до нього з фактом виконання по доходах та видатках, пояснювальна записка⁴⁴.

7. Платежі

Основні регулюючі документи:

- ✓ Наказ Мінфіну 23.08.2012 року № 938 «Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів».

Операції з перерахування коштів на здійснення видатків

Здійснення видатків бюджетних коштів здійснюється шляхом проведення платежів з реєстраційних і спеціальних реєстраційних рахунків, відкритих в органах казначейства, відповідно до кошторисів, планів асигнувань та планів використання бюджетних коштів. Схематично проведення видатків головним розпорядником бюджетних коштів виглядає наступним чином:

⁴⁴ <http://www.chernigiv-rada.gov.ua/project/rada/9783>

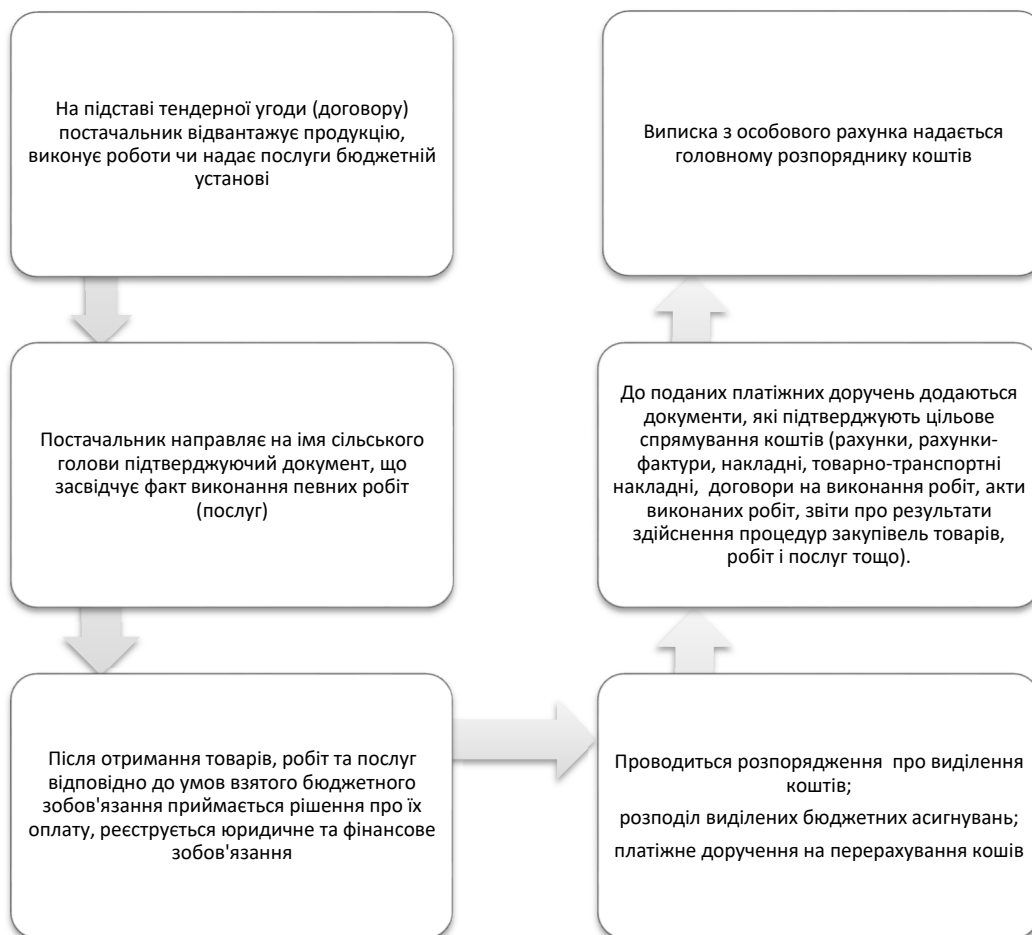

Рисунок 6 Проведення видатків Музиківської ОТГ

У разі здійснення видатків підзвітними установами, подається **заявка** до виконавчого комітету ради на ім'я голови про виділення коштів (Додаток⁴⁵).

Відділ бухгалтерського обліку проводить розподіл коштів та подає органам Казначейства **розпорядження про виділення коштів** на паперових та електронних носіях, **розподіл виділених бюджетних асигнувань** (у разі перерахування субвенції або перерахування коштів отримувачам коштів). Зазначені документи затверджується головою або ж особою, що його заміщає. Розпорядження про виділення коштів наведено у додаткових матеріалах до звіту⁴⁶.

Усі документи перевіряються органом Казначейства. У разі невідповідності повертаються на доопрацювання із відповідною відміткою в нижній частині документа.

Органи Казначейства здійснюють платежі на підставі платіжних доручень у разі наявності в обліку відповідного бюджетного зобов'язання у межах залишків бюджетних коштів за відповідними кодами економічної класифікації видатків та паспорту бюджетної програми. Наступним кроком

Заявка

45

розпорядження про
виділення коштів.JPG

46

казначейством надаються виписки з рахунків. Платіжні доручення та виписку наведено у додаткових матеріалах до звіту⁴⁷.

Заробітна плата. Підставою для нарахування заробітної плати є табель обліку робочого часу; накази на відпустку, розрахунок відпусток; лікарняні, розрахунки за лікарняними листами; розрахунково-платіжна відомість заробітної плати; платіжна відомість до зарахування на банківські картки.

Заробітна плата апарату управління, підпорядкованих установ освіти розраховується відділом бухгалтерського обліку.

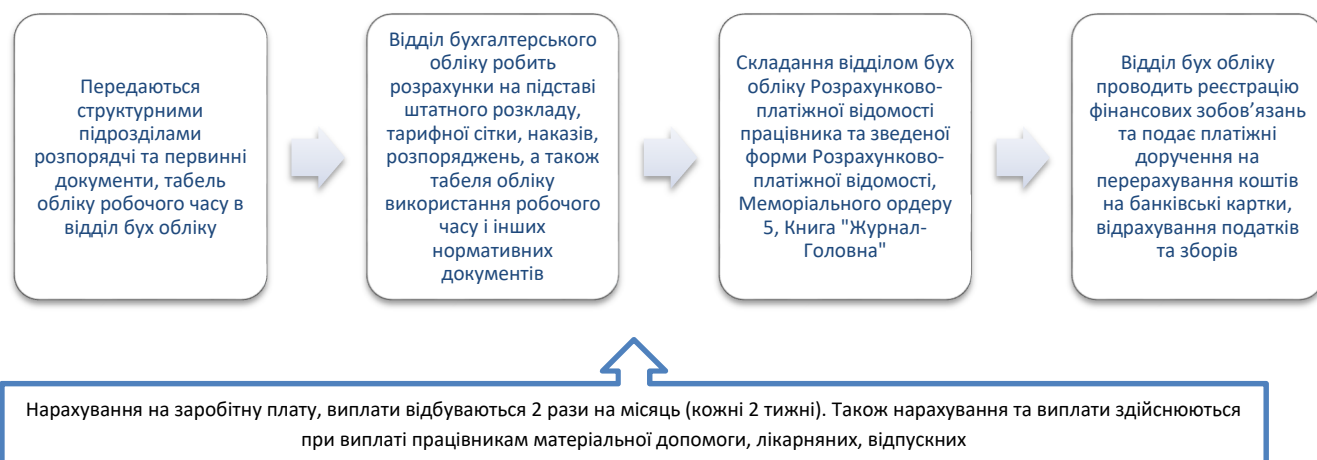
При формуванні заробітної плати використовується табель обліку робочого часу, який є підставою для нарахування працівникам заробітної плати, допомоги по тимчасовій непрацездатності, сум за період щорічних відпусток, інших виплат. Складений і підписаний відповідальною за ведення табеля особою та погоджений керівником організації табель подається до централізованої бухгалтерії.

Для розрахунку та виплати заробітної плати використовуються, зокрема типові форми №П-6 «Розрахунково-платіжна відомість працівника» та № П-7 «Розрахунково-платіжна відомість (зведена)», затверджені наказом Державного комітету статистики України від 5 грудня 2008 року №489 «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці», у лівій частині яких відображаються суми нарахованої заробітної плати за видами оплат, усі доплати, премії, допомоги тощо, а в правій - утримання за їх видами (виданий аванс, ЄВ, податок на доходи фізичних осіб, аліменти, військовий збір і т.д.) і суми до виплати за кожним табельним номером і в цілому за структурним підрозділом чи установою.

Бухгалтерський відділ проводить реєстрацію фінансових зобов'язань та подає платіжні доручення на перерахування коштів на банківські картки, відрахування ЄСВ та прибуткового податку.

У виконавчому комітеті застосована система безготівкової виплати заробітної плати. Бюджетні кошти перераховуються на поточні рахунки, відкриті в банках, відповідно до платіжних доручень.

Процес розрахунку та здійснення видатків на оплату праці відбувається згідно з чинного законодавства, усі перелічені документи (табель обліку робочого часу; накази на відпустку, розрахунок відпусток; лікарняні, розрахунки за лікарняними листами; розрахунково-платіжна відомість заробітної плати) були продемонстровані під час зустрічі представниками виконкому.

платіжне
доручення.JPG

виписка з
рахунку.JPG

7.1. Висновки за розділом

Висновки. Процес розрахунку та здійснення видатків на оплату праці відбувається згідно з чинного законодавства, усі перелічені документи (табель обліку робочого часу; накази на відпустку, розрахунок відпусток; лікарняні, розрахунки за лікарняними листами; розрахунково-платіжна відомість заробітної плати) були продемонстровані під час зустрічі представниками виконкому. Процес здійснення видатків відбувається згідно Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

8. Управління коштами

- ✓ Постанова Кабміну №6 від 12.01.2011 Порядок розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках;
- ✓ Постанова Кабміну №378 від 14.06.2015 Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору;
- ✓ Наказ Мінфіну 23.08.2012 № 938 Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів;
- ✓ Наказ Мінфіну 22.06.2012 № 758 Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України.

8.1. Практика управління вільними залишками бюджетних коштів

Напрямки спрямування вільного залишку коштів загального фонду та залишку коштів спеціального фонду затверджуються радою за поданням Комісії з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку. Обсяг вільних залишків у 2017 році є незначним і, відповідно, не розміщувався в банківських установах.

8.2. Практика роботи з готівковими коштами

Згідно інформації, отриманої від представників виконавчих органів ради, використовується лише безготівкова форма проведення видатків.

8.3. Практика співпраці з казначейством

У процесі казначейського обслуговування коштів бюджету органи Казначейства відкривають рахунки в національній валюті та здійснюють їх обслуговування. Тобто виконавчий комітет не здійснює управління казначейськими рахунками. Відділ бухгалтерського обліку подає до казначейства відповідні документи для здійснення видатків і підтвердні документи.

8.4. Практика роботи з банківськими установами

Депозити у банківських установах не розміщуються. Відсутня робота з іноземною валютою (не відкривались рахунки в установах банків за відповідними балансовими рахунками).

8.5. Виникнення тимчасових касових розривів бюджету та залучення позичок казначейства

Тимчасові касові розриви відсутні, залучення коштів з єдиного казначейського рахунку не відбувається.

8.6. Висновки за розділом

Висновки. Напрямки спрямування залишку коштів затверджуються радою за поданням Комісії з питань планування, фінансів, бюджету, оподаткування та соціально-економічного розвитку. Валютні рахунки не відкривались, не відбувається обслуговування коштів бюджету розвитку та власних надходжень в установах банків, видатки не проводяться готівковою оплатою.

9. Бюджет і фінансова звітність

Основні нормативні документи:

- ✓ форми звітності затверджені Наказом МФУ від 30.01.2012 N 60

Органом, який має повноваження щодо ведення обліку і складання звітності про виконання місцевих бюджетів є орган Казначейства. Органи Казначейства складають та мають подавати виконкому звітність про виконання місцевих бюджетів у встановлені строки та за встановленими Міністерством фінансів формами. На сьогодні діють форми звітності про виконання місцевих бюджетів, затверджені наказом Міністерства фінансів від 30.01.12 р. № 60.

Під час проведення зустрічі з працівниками виконкому ради було виявлено, що не відбувається передача бюджетної та фінансової звітності від казначейства до виконавчого комітету. Бухгалтерський відділ складає, як головний розпорядник бюджетних коштів, форму N 1дс (баланс), 2дс (звіт про фінансові результати). Форми фінансової звітності: звіт про фінансовий стан, звіт про результати виконання місцевих бюджетів не надано.

9.1. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Фінансова звітність про виконання місцевих бюджетів (звіт про фінансовий стан, звіт про результати виконання місцевих бюджетів) на веб-сайті громади не оприлюднюється, під час зустрічі не надана.

Рекомендації. Пропонуємо звітність оприлюднювати у відповідній вкладці про бюджет на веб-сайті громади. Також пропонуємо звернутись до органів Казначейства стосовно отримання щоквартально форм звітності про виконання місцевих бюджетів, затверджені наказом Міністерства фінансів від 30.01.12 р. № 60.

10. Формування бюджету із урахуванням гендерних питань («гендерно-чутливе бюджетування»)

Згідно інформації, наданої під час проведення зустрічі з представниками виконавчого комітету ради, формування бюджету з урахуванням гендерних питань не здійснюється. Наразі у громади не має статистичних даних, які можуть використовуватись для гендерного аналізу окрім розподілу населення на вікові групи, за статтю та за соціально незахищеними верствами населення. Відсутні приклади проведення гендерного аналізу бюджетних програм. Інформація щодо проведення тренінгів з гендерно-чутливого бюджетування під час зустрічі не надана. Робоча група з гендерно-чутливого бюджетування не створювалась.

10.1. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. ОТГ не має офіційної політики чи процедур, спрямованих на додаткову увагу до гендерних питань. Формування бюджету з урахуванням гендерних питань не проводиться.

Рекомендації. Враховуючи наведене, вважаємо за необхідне звернути увагу, що згідно доповіді спеціальної групи Ради Європи від 2005 р. гендерне бюджетування це реалізація гендерної проблематики в бюджетному процесі. Рада Європи визначає гендерне бюджетування як застосування концепції комплексного підходу до проблеми рівності жінок і чоловіків у бюджетному процесі. Це означає оцінку бюджетів на основі врахування гендерної проблематики, включення гендерного аспекту до всіх рівнів бюджетного процесу і зміну структури доходів і витрат з метою сприяння гендерній рівності. В контексті наведеного слід рекомендувати повноважним особам Музиківської ОТГ, на яких лежить відповідальність за впровадження в бюджетний процес принципів гендерної рівності, застосування різних інструментів, механізмів та інститутів, об'єднаних загальною метою, – зробити гендерний підхід до управління одним із обов'язкових принципів політики та економіки. Це поняття широко використовується низкою міжнародних організацій і є підходом, орієнтованим на інтереси людей у процесі формування і виконання бюджетів різних рівнів. Цей підхід доповнює інші процеси з реформування та вдосконалення бюджетної сфери.

Вважаємо також за доцільне рекомендувати розпорядженням сільського голови створити гендерну групу, призначити її склад та покласти обов'язки, розробити в найстисліші строки положення про гендерну політику та використати закладені в ньому принципи, інструменти та механізми при роботі з бюджетом громади у 2018 р.

11.Здійснення закупівель⁴⁸

Основні нормативні документи:

- ✓ Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII;
- ✓ Порядок визначення предмета закупівлі, затверджений наказом Мінекономрозвитку від 17.03.2016 р. № 454.;
- ✓ Порядок здійснення допорогових закупівель, затверджений наказом ДП «Зовнішторгвидав України» від 13.04.2016 р. № 35;
- ✓ Наказ Мінекономрозвитку «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель» від 22.03.2016 р. № 490.

За рахунок коштів бюджету при головному розпоряднику бюджетних коштів здійснюються наступні процедури закупівель:

- ✓ допорогові;
- ✓ відкриті торги;
- ✓ переговорні процедури.

Здійсненням закупівель товарів, робіт і послуг опікується створений тендерний комітет. Здійснення закупівель відбувається у електронній системі закупівель (надалі ЕСЗ) або шляхом розміщення звіту про укладені договори відповідно до вимог законодавства (стосується допорогових закупівель).

11.1. Тендерний комітет

Рішенням ради від 14 липня 2017 року №133 було затверджено склад тендерного комітету та Положення про тендерний комітет з організації та проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок коштів бюджету при головному розпоряднику бюджетних коштів-виконавчому комітеті ради (надалі комітет). Рішення та положення наведені у Додатку⁴⁹.

Склад комітету затверджено у кількості 5 осіб. Головою комітету є головний спеціаліст з розвитку інфраструктури, ЖКГ та енергоефективності. Формою роботи комітету є засідання, яке є правомочним за присутності на ньому не менше двох третин членів комітету. Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях комітету, приймаються простою більшістю голосів. Рішення комітету оформлюється протоколом, який підписується всіма членами комітету, присутніми на засіданні.

Комітет у процесі роботи забезпечують реалізацію таких функцій:

- ✓ планування закупівель, складання та затвердження річного плану закупівель;
- ✓ здійснення вибору процедури закупівлі та її проведення;
- ✓ забезпечення рівних умов для всіх учасників, об'єктивний та чесний вибір переможця;

⁴⁸ Для написання розділу отримано та оброблено наступні документи:

- ✓ Протоколи тендерного комітету;
- ✓ Річний план;
- ✓ Рішення про створення комітету;
- ✓ Положення про тендерний комітет;
- ✓ Положення про допорогові закупівлі.

Рішення

Положення 1стр

Положення2

Положення3

- ✓ забезпечення складання, затвердження та зберігання відповідних документів з питань публічних закупівель;
- ✓ забезпечення оприлюднення інформації та звіту щодо публічних закупівель;
- ✓ надання роз'яснення особам, що виявили намір взяти участь у процедурі закупівель;
- ✓ здійснення інших дій, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 р. № 922-VIII.

Уповноваженим на підписання договорів про закупівлю є голова громади згідно Закону України «Про місцеве самоврядування».

11.2. Планування закупівель, складання річного плану або додатку до нього

Повноваження з планування здійснення процедур закупівель належать тендерному комітету. Тендерний комітет наприкінці попереднього або на початку наступного року отримує інформацію від структурних підрозділів щодо необхідності здійснення закупівель, визначається із предметами закупівель та, залежно від їх очікуваної вартості, зазначає інформацію про закупівлю або в річному плані, або у додатку до нього. Річний план та додаток до річного плану закупівель затверджуються на засіданні тендерного комітету.

Річний план закупівель та додаток до річного плану закупівель наведено за посиланням <https://prozorro.gov.ua/plan/search/?edrpou=26347865> або (Prozorro.com.ua ЄДРПОУ 26347865). У додаткових матеріалах до звіту наведені зміни до річного плану⁵⁰. Річний план закупівель оприлюднено у розділі «Державні закупівлі» на веб-сайті громади⁵¹.

Зміни в річний план закупівель/додаток до річного плану періодично вносяться відповідно до наявного фінансування, потреби в товарах, роботах, послугах тощо до здійснення відповідної закупівлі.

11.3. Види закупівель

Допорогові закупівлі до 200 тис.грн. для товарів та послуг та 1,5 млн грн. для робіт

Згідно чинного законодавства у разі здійснення закупівель від 50,0 тис.грн. до 200 тис.грн. для товарів та послуг та 1,5 млн грн. для робіт (т.з. допорогові закупівлі), закупівлі можуть бути здійсненні як з використанням ЕСЗ, так і без її використання, але за умови обов'язково розміщення в ЕСЗ звіту про укладені договори за формою, що затверджена наказом No 490.

Положення про порядок здійснення допорогових закупівель розроблено та затверджено рішенням сесії №133 від 14.07.2017 р. Положення наведено у додаткових документах до звіту⁵², встановлено порог у 50,0 тис.грн для проведення відкритих торгів. Проте допорогові закупівлі відбуваються шляхом укладання прямих договорів із постачальниками із подальшим оприлюдненням звіту про укладені договори за формою в ЕСЗ, що відповідає чинному законодавству.

Після укладання прямого договору секретар комітету (надалі секретар) оприлюднює в ЕСЗ звіт про укладені договори за формою, що затверджена наказом No 490. Згідно вимог законодавства в ЕСЗ вказується інформація про учасника-переможця, додається файл сканованого документу, що підтверджує рішення про укладання договору (протокол чи рішення комітету), оприлюднюється

Зміни до річного
плану.jpg

50

⁵¹ <http://muz-rada.com.ua/index.php/ofitsijni-publikatsiji/derzhavni-zakupivli>

Положення про
допорогові зак.7з

52

<http://muz-rada.com.ua/index.php/ofitsijni-publikatsiji/rishennya-sesiji/22-ofitsijni-publikatsiji/rishennya-sesiji/310-9-protokol-dev-yatoji-sesiji-silskoj-radi-pershogo-sklikannya-vid-14-lipnya-2017-roku>

укладений договір та накладається електронний цифровий підпис. Такий звіт оприлюднюється в ЕСЗ протягом одного дня з дня укладення договору згідно вимоги ч. 1 ст. 2 Закону No 922. Протягом 3 днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання має бути оприлюднено звіт про виконання договору.

Фактично в ЕСЗ по допорогових закупівлях звіти оприлюднюються, не завжди оприлюднюється укладений договір. Приклади допорогових процедур наведено тут:

<https://prozorro.gov.ua/tender/search?edrpou=26347865&value=0-200000>

Рисунок 8 Процедура допорогових закупівель Музиківської ОТГ

Понадпорогові закупівлі. Відкриті торги

Проведення закупівлі за процедурою відкриті торги відбувається за етапами, які наведено нижче.

Етап 1. Інформування про проведення процедури відкритих торгів. Оголошення про проведення процедури відкритих торгів разом із тендерною документацією оприлюднюються на веб-порталі. Дату і час розкриття тендерних пропозицій та дату і час проведення електронного аукціону ЕСЗ визначає автоматично в день оприлюднення оголошення на веб-порталі.

Етап 2. Тендерна документація: надання роз'яснень та внесення змін. Фізична/юридична особа має право звернутися через ЕСЗ до тендерного комітету за роз'ясненнями щодо тендерної документації. Тендерний комітет надає роз'яснення на звернення та оприлюднює його на веб-порталі. Комітет має право внести зміни до тендерної документації. У разі внесення змін, строк для подання тендерних пропозицій продовжується. Зміни до тендерної документації комітет оприлюднює.

Етап 3. Отримання тендерних пропозицій. На цьому етапі комітет приймає від учасників тендерні пропозиції.

Етап 4. Оцінка тендерних пропозицій та їх розкриття. Електронний аукціон. Перед початком електронного аукціону автоматично розкривається інформація про ціни / приведені ціни тендерних пропозицій, розміщені у порядку від найнижчої до найвищої ціни без зазначення найменувань та інформації про учасників. Серед поданих тендерних пропозицій відбувається електронний аукціон. Протокол розкриття тендерних пропозицій формує та оприлюднює ЕСЗ автоматично.

Етап 5. Розгляд тендерних пропозицій. Після оцінки пропозицій тендерний комітет розглядає тендерні пропозиції на відповідність вимогам тендерної документації з переліку учасників. Строк розгляду пропозиції може бути продовжено до 20 робочих днів. За результатами розгляду складається протокол розгляду тендерних пропозицій. Протокол оприлюднюється.

Етап 6. Відхилення тендерних пропозицій. Можливе згідно ст 16,17 Закону 922, або якщо не надано забезпечення пропозиції, якщо забезпечення вимагав комітет, або переможець відмовився від підписання договору.

Етап 7. Прийняття рішення про намір укласти договір про закупівлю. Рішення про намір укласти договір про закупівлю комітет приймає у день визначення переможця. Рішення має бути оприлюднене на веб-порталі. Повідомлення про намір укласти договір комітет надсилає переможцю. Таке рішення комітет оформлює протоколом.

Етап 8. Надання переможцем документальних підтверджень.

Етап 9. Укладання договору про закупівлю. Голова Музиківської ОТГ укладає договір про закупівлю з учасником, який визнаний переможцем торгів протягом строку дії його пропозиції. Договір про закупівлю комітет оприлюднює в ЕСЗ.

Етап 10. Надання інформації про результати процедури закупівлі. Звіт про результати проведення процедури закупівлі автоматично формує ЕСЗ та оприлюднює протягом 1 дня після оприлюднення комітетом договору про закупівлю на веб-порталі..

Етап 11. Внесення змін до договору у разі необхідності та виконання договору. Повідомлення про такі зміни до договору про закупівлю комітет має подати для оприлюднення на веб-порталі.

Протокол засідання тендерного комітету наведено у додаткових матеріалах до звіту (Додаток⁵³).

Приклади закупівель за процедурою відкриті торги наведено тут:

https://prozorro.gov.ua/tender/search/?edrpou=26347865&procedure_t=aboveThresholdUA

[file:///C:/Users/LENOVO/Downloads/%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%80%20\(1\).PDF](file:///C:/Users/LENOVO/Downloads/%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%80%20(1).PDF)

Фактично в ЕСЗ по закупівлях оприлюднюються необхідні документи згідно з вимогами окрім звіту про виконання договору.

Рисунок 9 Процедура конкурентних закупівель Музиківської ОТГ

Переговорна процедура

Переговорна процедура застосовувалась у одному випадку у 2017 році, а саме з приводу закупівлі природного газу. Підстави проведення переговорної процедури відповідають чинному

Протокол

законодавству. Тендерний комітет провів закупівлі за переговорною процедурою посилаючись на ст. 35, п 4 замовником було двічі відмінено тендер через відсутність достатньої кількості учасників.

Особливості полягають у тому, що голова ОТГ укладає договір про закупівлю з учасником після проведення переговорів. Здійснюється без попереднього оприлюднення інформації про її проведення, оприлюднюється тільки повідомлення про намір укласти договір після проведення переговорів з учасником процедури.

Строк дії договору не закінчився, відповідно звіт про виконання договору не має бути оприлюднено до кінця року.

Приклад закупівлі за переговорною процедурою наведено тут: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2017-10-23-001843-b>.

Таблиця 6 Закупівельна діяльність головного розпорядника коштів

№	Показник	Метод	Результати звірки, коментарі
Розділ I Конкуренція			
1	Частка використання неконкурентних процедур закупівель	Розрахунок частки неконкурентних і конкурентних процедур у загальній кількості процедур та за вартістю оголошених торгів на рівні конкретного замовника.	Замовником розпочато 43 процедури загальною вартістю 26,8 млн.грн., з них завершено 38 загальною вартістю 24,2 млн.грн. Звіти про укладений договір – 34. Переговорна процедура – 1 (завершено). Відкриті торги – 8 (завершених 3). Співвідношення неконкурентних процедур до всіх процедур за кількістю – 81,4%, за вартістю – 17,3%.
2	Обґрунтованість підстав для застосування неконкурентних процедур	Аналіз критеріїв прийняття рішення, зазначених обґрунтуванні та протоколі вибору процедури закупівлі	Замовником здійснено 1 переговорну процедуру. Підстава – відсутність конкуренції на відповідному ринку. Аналізом критеріїв прийняття рішення підтверджено підстави застосування переговорних процедур закупівель.
3	Конкуренція на рівні процедур	Середня кількість пропозицій, поданих у рамках процедур закупівель при застосуванні конкурентного методу закупівель	Із завершених конкурентних процедур – 3 учасники, 3 пропозиції на торги.
4	Кількість процедур закупівель нижче граничних рівнів для застосування відкритих торгів	Кількість та вартість договорів, укладених без застосування процедур відкритих торгів у порівнянні із загальною сумою коштів та загальною кількістю закупівель.	По допороговим процедурам конкурентні процедури не проводились. Замовником оприлюднено 34 звіти про укладений договір загальною сумою 3,79 млн.грн. грн. Таким чином співвідношення неконкурентних процедур до всіх по допороговим закупівлях – 100%
Розділ II Ефективність процесу			
5	Частка успішно завершених процедур	Розрахунок частки відмінених торгів від загальної кількості оголошених процедур, включаючи лоти в рамках процедури закупівель.	Замовником оголошено 8 процедур відкритих торгів, 3 завершено, 2 відмінено, 2 не відбулися, 1 – подання пропозицій. Частка завершених – 37,5%
6	Баланс між вимогами до учасників торгів та вартістю закупівель	Аналіз обґрунтованості кваліфікаційних вимог з урахуванням обсягу договору.	Вимоги до учасників відкритих торгів є обґрунтованими.
Розділ III Добросовісність процесу закупівель			
7	Справедливість вимог тендерної документації	Аналіз технічних, комерційних та кваліфікаційних вимог тендерної документації, включаючи зміни, якщо такі відбулися	Вимоги тендерної документації, в тому числі кваліфікаційні критерії, є обґрунтованими.
8	Конфлікт інтересів	Інформація про відносини між посадовими (службовими) особами замовника торгів та учасниками або між кількома учасниками	Під час моніторингу закупівель було здійснено аналіз закупівель на предмет конфлікту інтересів. Не було виявлено конфлікту інтересів між членами тендерного комітету замовника,

№	Показник	Метод	Результати звірки, коментарі
			керівництвом ОТГ, депутатами ради та учасниками закупівель.
9	Механізм розгляду скарг	Аналіз реагування на скарги учасників і достовірність інформації про оскарження, якщо такі є	Під час проведення закупівель відсутні скарги учасників.
10	Обґрунтованість відхилення пропозицій	Аналіз причин відхилення, в тому числі їх відповідність статті 17 ЗУ «Про публічні закупівлі»	Підстави відхилення обґрунтовані, відхилення правомірні. Відповідно до ч. 3 ст. 12 ЗУ «Про публічні закупівлі» електронна система закупівель під час отримання тендерних пропозицій повинна забезпечувати фіксацію дати та точного часу отримання тендерних пропозицій. Пропозиція ТОВ «Спецбуд – Херсон» була подана з порушенням вимог тендерної документації та ЗУ
Розділ IV Результативність процесу закупівель			
11	Обґрунтованість цін	Порівняння ринкової ціни і ціни переможця процедури закупівлі	Під час проведення торгів замовником визначались переможцем виключно найдешевші цінові пропозиції.
Розділ V «Червоні прапорці» (можливі ознаки підтримки конкретного учасника шляхом обмеження конкуренції)			
12	Надмірне використання менш конкурентних методів закупівель		Співвідношення неконкурентних процедур до всіх процедур за кількістю – 81,4%, за вартістю – 17,3%. Замовник станом на 15.11.2017 р. не здійснив конкурентної допорогової процедури закупівлі укладаючи прямі договори, що відповідає вимогам чинного законодавства.
13	Складні, неконкретні або упереджені критерії оцінки		Критерієм оцінки, встановленим замовником під час проведення торгів, є ціна.
14	Критерії оцінки застосовуються по-різному до різних учасників процедури		Застосовувався єдиний критерій оцінки до всіх учасників.
15	Необґрунтоване відхилення пропозиції учасника		Відсутнє

Згідно інформації, отриманої від представників виконавчого комітету, посадові особи не мають даних щодо проведення на території ОТГ антикорупційних розслідувань.

Інформації в мережі інтернет про антикорупційні розслідування на території ОТГ також не виявлено.

Наразі винесено на загальне громадське обговорення проект рішення щодо затвердження Антикорупційної програми Музиківської сільської ради. Проект рішення наведено за посиланням⁵⁴.

11.4. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. В цілому тендерний комітет Музиківської ОТГ (при головному розпоряднику коштів) дотримується передбаченої законодавством процедури закупівель. Положення тендерного комітету та його склад оприлюднено на веб-сайті громади (у переліку протоколів сесії). Розроблено та оприлюднено Положення по допорогових закупівлях, встановлено вартісний порог для проведення аукціонів у 50,0 тис.грн, але допорогові процедури відбуваються шляхом укладання прямих договорів.

Питома вага неконкурентних процедур до загальної кількості – 81,4%, за вартістю – 17,3%. Проведення неконкурентних процедур відбувається згідно з чинним законодавством. При проведенні конкурентних процедур виконуються вимоги законодавства окрім підготовки та розміщення звіту про виконання договору.

Зазначений звіт має подаватись замовником протягом трьох днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання (ст. 10 ЗУ «Про публічні закупівлі»). Форма звіту

⁵⁴ <http://muz-rada.com.ua/index.php/gromadski-obgovorennya/>

про виконання договору про закупівлю затверджена наказом Мінекономрозвитку № 490 від 22.03.2016, зі змінами внесеними згідно з наказом Мінекономрозвитку № 45 від 17.01.2017. Інформацію про закупівлю та строки оприлюднення, зокрема, звіту про виконання договору перевіряє Держфінінспекція, керуючись Методичними рекомендаціями з проведення перевірок державних закупівель Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами, затвердженими наказом Державної фінансової інспекції України 02 грудня 2013 року N 285 (у редакції наказу Державної фінансової інспекції України від 13 травня 2015 року N 101). За неподання в установленому порядку звіту про результати здійснення процедури закупівлі товарів, робіт і послуг, відображення недостовірних відомостей у звіті про результати здійснення зазначеної процедури тощо передбачена адміністративна відповідальність (ст. 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Рекомендації. Пропонуємо дотримуватись прийнятого Положення про порядок здійснення допорогових закупівель та проводити конкурентні процедури по закупівлях від 50,0 тис.грн. Розробити та затвердити інструкції із закупівель для стандартних процедур роботи.

Також пропонуємо оприлюднювати у вже створеному підрозділі на офіційному веб-сайті громади «Державні закупівлі» Положення про тендерний комітет, Положення по допорогових закупівлях та рішення ради про затвердження складу тендерного комітету, протоколи тендерного комітету, надати посилання на план закупівель в Музиківській сільській ради в ЕСЗ.

Рекомендуємо тендерному комітету налагодити співпрацю щодо відстеження фактів виконання договорів, закінчення строку їх дії або розірвання, з метою забезпечення вчасного розміщення відповідних звітів на веб-порталі Уповноваженого органу. На практиці, договори часто укладаються зі строком дії до 31 грудня відповідного року, але фактичне їх виконання відбувається раніше цього строку. Рекомендуємо відповідальним особам відстежувати факти виконання (підписані акти прийняття – передачі робіт або послуг, проведення повної оплати виконавцю), та публікувати звіти саме про виконання, не чекаючи закінчення строку дії договору та відповідно стикаючись з необхідністю подання звітів по багатьом договорам з 31 грудня відповідного року.

12. Управління активами⁵⁵

Основні нормативні документи:

- ✓ Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань»;
- ✓ Постанова КМУ від 23.05.12 р. № 513 «Порядок проведення інвентаризації земель»;
- ✓ Земельний кодекс України. Стаття 124. «Порядок передачі земельних ділянок в оренду»;
- ✓ Закон України від 18.02.16 р. № 1012-VIII «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо проведення земельних торгів»;
- ✓ Наказ Мінюсту N 127 від 24.05.2001 «Про затвердження Інструкції про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна»;
- ✓ Закон «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-XIV;
- ✓ Закон України «Про приватизацію державного майна»;
- ✓ Закон України «Про оренду державного та комунального майна»;
- ✓ Закон України «Про оцінку земель»;
- ✓ Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства від 25.11.2016 за №489 «Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів»;

⁵⁵ Для написання розділу отримано та оброблено наступні документи:

- ✓ передавальні акти;
- ✓ розпорядження про створення постійно діючої комісії з інвентаризації активів;
- ✓ рішення про затвердження переліку вільних від забудови земельних ділянок, що підлягають продажу або прав на них на конкурсних засадах;
- ✓ рішення про затвердження програми приватизації на комунальних засадах.

- ✓ Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. №88;
- ✓ Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації» від 17.06.2015 р. № 572;
- ✓ «Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.96 р. № 116;
- ✓ Положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. №88;
- ✓ Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів» від 22.11.2004 р. № 732;
- ✓ «Методика оцінки майна», затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1891;
- ✓ Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11.

Рішенням сесії від 16 грудня 2016 року № 15 -1/І було прийнято рішення про припинення діяльності юридичної особи Східненської сільської ради Білозерського району Херсонської області. Музиківська сільська рада є правонаступником всіх пасивів та активів, всіх майнових прав та обов'язків Східненської сільської ради. Було створено комісію з реорганізації Східненської сільської ради. Комісія не здійснювала перевірку фактичної наявності і стану активів, майно передавалось за передавальними актами.

Розпорядженням виконавчого комітету від 29 грудня 2016 року №50 створено постійно діючу комісію зі списання та інвентаризації майна, затверджено її склад. Відповідне розпорядження наведено у додаткових документах до звіту⁵⁶.

Рішенням Музиківської сільської ради №73 від 03.03.2017 затверджено прийняття у комунальну власність матеріальних цінностей Східненської ради⁵⁷.

Було передано у комунальну власність Музиківської об'єднаної територіальної громади нерухоме майно згідно переліку:

1. Музиківська ЗОШ І-ІІІ ступенів Білозерської районної ради Херсонської області с. Музиківка;
2. Об'єкт реконструкції системи водопостачання в загальноосвітньому навчальному закладі зі встановленням локальної системи доочистки питної води с. Музиківка;
3. Східненська ЗОШ І-ІІІ ступенів Білозерської районної ради Херсонської області с. Східне;
4. Майновий комплекс Музиківської амбулаторії загальної практики сімейної медицини с. Музиківка;
5. Майновий комплекс Загорянівського фельдшерського пункту с. Загорянівка;
6. Рухоме майно Східненського фельдшерсько-акушерського пункту с. Східне.

12.1. Система виявлення активів

Систематичної роботи відносно виявлення безхазяйного нерухомого майна у громаді не проводиться.

Комісія

56

Рішення майн

57

12.2. Система супроводу активів

Нормативно-грошова оцінка (НГО) землі проведена, проте є старою та потребує оновлення. У планах виконавчої влади є оновлення НГО земель у довгостроковій перспективі.

Інвентаризація землі не проводилась, у планах виконавчої влади є проведення інвентаризації земель у довгостроковій перспективі.

Розроблення детального плану території с. Музиківка, с. Східне планується у 2018 році. Розроблення генерального плану території громади планується у 2020 році.

12.3. Продаж комунального майна та землі

У 2017 році не планується проводити продаж земельних ресурсів громади, що підтверджується рішенням ради про бюджет на 2017 рік та додатками до нього.

Рішенням ради №128 від 07 липня 2017 року затверджено перелік вільних від забудови земельних ділянок, що підлягають продажу або прав на них на конкурсних засадах. Для продажу земельної ділянки було утворено спеціальну комісію. Відповідне рішення щодо ділянки та створення відповідної комісії наведено у додаткових матеріалах до звіту⁵⁸.

Рішенням ради №39 від 19 лютого 2016 затверджена Програма приватизації об'єктів територіальної громади на 2016-2018 роки. Відповідне рішення наведено у додаткових матеріалах до звіту⁵⁹. Передбачено включення в процес приватизації насамперед тих об'єктів, подальше перебування яких у комунальній власності є неефективним та потребує додаткових витрат. Згідно Програми встановлено порядок відчуження майна, який не суперечить чинному законодавству, передбачено продаж на конкурсних засадах, застосовується кваліфікація об'єктів за групами, встановлено визначення початкової вартості об'єкта шляхом проведення незалежної оцінки. Відбір суб'єктів оціночної діяльності також передбачено на конкурсних засадах.

12.4. Оренда комунального майна

Громада не отримує доходів від надання приміщень комунальної власності в оренду, що підтверджується аналізом доходів за перше півріччя 2017 року. За результатами I півріччя 2017 року установи комунальної власності отримували доходи від надання приміщень в оренду, проте обсяг таких надходжень є незначним, 0,2% у доходах бюджету за I півріччя 2017 року (без урахування трансфертів).

12.5. Оренда земельних ділянок

Земельні торги на території Музиківської ОТГ у I півріччі 2017 року не проводились. Згідно наданих реєстрів у 2017 році не укладались нові договори оренди, наразі діють договори оренди, що були укладені у попередніх періодах.

До 2017 року відбувалось відведення земельних ділянок, що не підлягають продажу на конкурентних засадах (земельних торгах) на підставі рішень ради⁶⁰. У 2017 році передбачено провести продаж права оренди на земельну ділянку на земельних торгах шляхом проведення

Рішення про земділ

Перелік земділ

58

59 Програма приватизації.jpg

60 Відведення.jpg

60

аукціону. Рішенням ради №165 від 05 вересня 2017 року затверджено стартову ціну лоту у розмірі річної орендної плати. Відповідне рішення ради наведено у додаткових документах до звіту⁶¹. Окреме положення про проведення аукціону не затверджувалось, планується використовувати у діяльності чинну законодавчу нормативну базу.

Положення про оренду земельних ділянок не розроблювалось та не затверджувалось, використовується у діяльності законодавча нормативна база. Окремого рішення ради, яке встановлює розміри орендної плати за земельні ділянки в залежності від цільового призначення ділянки не прийнято. Рішення приймаються радою окремо по земельній ділянці при наданні цієї земельної ділянки в оренду.

У виконкомі ведеться реєстр договорів оренди, проте реєстр договорів оренди не надано.

12.6. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. По Музиківській ОТГ систематичної роботи по виявленню безхазяйного нерухомого майна у громаді не проводиться.

Інвентаризація землі не проводилась, НГО проведена, потребує оновлення.

Затверджено перелік вільних від забудови земельних ділянок, що підлягають продажу або прав на них на конкурсних засадах. Затверджена Програма приватизації об'єктів територіальної громади на 2016-2018 роки. Не затверджувались процедура проведення земельних аукціонів, положення про оренду земельних ділянок. Громада не отримує доходів від надання приміщень комунальної власності в оренду.

Рекомендації. Пропонуємо розглянути питання щодо створення Комісії по виявленню, обліку та передачі у комунальну власність безхазяйного майна на території ОТГ та розробити і затвердити Положення порядку виявлення, обліку та зберігання безхазяйного майна, прийняття цього майна до комунальної власності. У якості прикладу наводимо Положення⁶².

Для отримання фактичної інформації щодо використання земельних ресурсів громади необхідно проводити інвентаризацію землі. Метою інвентаризації земель є виявлення наявних земель, земельних ділянок та усіх підтверджуючих документів та приведення даних у відповідність із фактичним станом. З метою пошуку резервів для збільшення бази оподаткування пропонуємо розглянути питання проведення інвентаризації земель. За необхідністю залучати до процесу інвентаризації відповідні організації. За результатами проведення інвентаризації буде визначена земля, що не використовується/ використовується не за призначенням, у розпорядженні громади буде наявна вся необхідна документація, що стосується земельних ділянок. Проведення інвентаризації дозволить проводити ефективну роботу з визначення та відшкодування збитків, заподіяних внаслідок невикористання земельних ділянок, самовільного зайняття земельних ділянок та використання земельних ділянок з порушенням законодавства (розглянуто нижче).

Інвентаризація землі має проводитись згідно наступних етапів:

1. затвердження рішення про проведення інвентаризації;
2. створення робочої групи чи комісії з інвентаризації;
3. проведення комісією перевірки усієї документації щодо власників земель, орендарів, наявності усіх договорів та умов їх підписання.

Пропонуємо розглянути питання оновлення у середньостроковій перспективі нормативно - грошової оцінки землі.

Продаж права
оренди1

Продаж права
оренди2

61

⁶² <http://bogdanivska.gromada.org.ua/proekt-rishennya-pro-zatverdzhennya-poryadku-viyavlennya-vzyattya-na-oblik-zberezhennya-i-vikoristannya-bezhazyajnego-majna-ta-vidumerloi-spadschini/>

Наразі не затверджено положення щодо здійснення процедури оренди землі. Пропонуємо розглянути питання щодо розроблення та затвердження внутрішнього положення по процедурі оренди землі. У якості прикладу наводимо відповідні документи Ужгородської ради⁶³. Пропонуємо затвердити рішенням ради розміри орендної плати за земельні ділянки в залежності від цільового призначення ділянки.

Відповідно до діючого Наказу Фонду державного майна України №1420 від 29.09.2011 року «Про затвердження Положення про конкурсний відбір виконавців робіт із землеустрою» пропонуємо затвердити Положення про конкурсний відбір виконавців робіт із землеустрою. У якості прикладу наводимо зазначене Положення⁶⁴. Відповідно до Положення впровадити в роботу відбір виконавців робіт із землеустрою на конкурсній основі.

Відповідно до діючого Наказу Фонду державного майна України №2075 від 31.12.2015 року «Про затвердження Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності», пропонуємо затвердити Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності. У якості прикладу наводимо зазначене Положення⁶⁵. Відповідно до Положення впровадити в роботу відбір суб'єктів оціночної діяльності на конкурсній основі.

Пропонуємо розглянути питання щодо проведення інвентаризації активів ОТГ (у тому числі активів комунальних підприємств із залученням відповідних організацій) у середньостроковій перспективі.

Для проведення інвентаризації активів ОТГ необхідно створити комісію по інвентаризації нерухомості, що знаходиться на території громади. В функціонал даної комісії повинно входити: 1) перевірка даних, що містяться в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Реєстрі прав власності на нерухоме майно (наповнювало переважно БТІ) на їх повноту 2) повідомлення органів Державної фіскальної служби відносно виявлених об'єктів нерухомого майна (та їх власників), дані по яких відсутні в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Пропонуємо сформулювати та оприлюднити на сайті перелік об'єктів комунальної власності, які можуть бути передані в оренду, оприлюднити на сайті Положення по оренді комунального майна та передбачити у ньому передачу комунального майна в оренду на конкурсних підставах. Також розглянути питання (у разі наявності вільних площ та привабливості таких площ для інвесторів) надання бюджетними установами комунальної власності власних приміщень в оренду на конкурсних засадах.

13. Аудит

Основні нормативні документи:

- ✓ Наказ Міністерства Фінансів України від 04.10.2011 N 1247 Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 року № 1001 «Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних

Положення
Ужг.рада.pdf
63

положення роботи з
землеустрою 2017 р
64

положення конкурс
2017 рік.doc
65

органів виконавчої влади», від 26 вересня 2012 року № 887 «Про затвердження Типового положення про структурний підрозділ місцевої державної адміністрації».

Згідно інформації отриманої під час зустрічі з представниками виконавчих органів ради, внутрішній та зовнішній аудит не проводиться. Підрозділ з внутрішнього фінансового контролю не створювався.

Рішенням ради від 20 жовтня 2017 року створено Комісію зовнішнього контролю під час підготовки та прийняття управлінських рішень, затверджено Антикорупційну програму Музиківської сільської ради на 2017 – 2020 роки (Програма на веб-сайті громади не оприлюднена).

13.1. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Внутрішній та зовнішній аудит не проводиться.

Рекомендації. Пропонуємо створити комісію з внутрішнього фінансового аудиту або незалежний підрозділ з аудиту та контролю, визначити механізм призначення чи обрання відповідальних за внутрішній контроль осіб. Затвердити Положення щодо роботи, розмістити Положення на офіційному веб-сайті громади. Запланувати та затвердити заходи щодо проведення внутрішнього аудиту, здійснювати моніторинг врахування рекомендацій за результатами проведення внутрішнього аудиту. План/графік проведення перевірок, звіти за результатами перевірок розмістити на офіційному сайті громади. У якості прикладу наводимо відповідні Положення, які були прийняті в областях⁶⁶. Пропонуємо також прийняти рішення щодо застосування у середньостроковій перспективі (5 років) системи управління якістю ISO 9001:2000 в суб'єктах місцевого самоврядування – ДСТУ IWA 4:200.⁶⁷

Пропонуємо популяризувати серед населення питання проведення громадської експертизи. Це дозволить посилити вплив громадян на реалізацію місцевих програм, впровадження заходів, підвищити прозорість діяльності місцевої влади. Пропонуємо застосовувати рекомендації КМУ керуватися органам місцевого самоврядування під час проведення громадської експертизи Порядком сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади (затверджений 5 листопада 2008 р. N 976), документ наводимо за посиланням .

Згідно зазначеного Порядку орган виконавчої влади після надходження письмового запиту щодо проведення громадської експертизи:

- 1) видає у тижневий строк наказ (розпорядження) про проведення такої експертизи і заходів, пов'язаних з підготовкою матеріалів, із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові та посади особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за забезпечення взаємодії з інститутом громадянського суспільства, зміст якого доводить до відома інституту громадянського суспільства, що ініціює проведення громадської експертизи, протягом трьох днів з моменту його видання;
- 2) утворює у разі потреби робочу групу для підготовки матеріалів із залученням представників інституту громадянського суспільства, що ініціює проведення громадської експертизи;
- 3) розміщує у тижневий строк інформацію про надходження запиту щодо проведення громадської експертизи та заходи, здійснені органом виконавчої влади з метою сприяння її проведенню, на власному веб-сайті;
- 4) подає інституту громадянського суспільства матеріали або завірені в установленому порядку їх копії з урахуванням вимог та строку, визначених Законом України «Про інформацію».

Аудит Сумська обл Рівненська обл.pdf

⁶⁶

⁶⁷ http://despro.org.ua/media/articles/08_book_p_dga_c_brig_levich_cictema_upravl_nnya_y.pdf

14. Бухгалтерський облік

14.1. Бухгалтерський облік бюджету

Основні нормативні документи:

- ✓ Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV;
- ✓ Накази Міністерства фінансів від 24 травня 1995 року № 88 «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», від 21 жовтня 2013 року № 885 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України», від 31 грудня 2013 року № 1203 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі», від 02 квітня 2014 року № 372 «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ», від 02 вересня 2014 року № 879 «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», від 29 грудня 2015 року № 1219 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі», від 29 червня 2017 року № 604 «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання»;
- ✓ Держказначейства від 27 липня 2000 року № 68 «Про затвердження Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання» тощо..

Бухгалтерський облік виконання бюджету ОТГ та складання звітності **здійснюється органами Казначейства** з урахуванням вимог Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектора, затвердженого постановою КМУ від 14.05.15 р. № 378. Казначейство веде бухоблік:

- ✓ планових показників відповідно до розпису бюджету за його складовими в розрізі кодів бюджетної класифікації;
- ✓ надходжень, що належать місцевим бюджетам (ч. 2 ст. 78 БК) у розрізі складових частин бюджету та бюджетної класифікації;
- ✓ бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів і відображає їх у звітності про виконання місцевих бюджетів (ст. 48 БК);
- ✓ витрат бюджету та інших операцій відповідно до розпису бюджету (фінансування, залучення коштів на покриття тимчасових касових розривів, розміщення тимчасово вільних коштів на депозит тощо).

Бухгалтерський облік про виконання місцевих бюджетів в органах Казначейства ведеться із застосуванням програмного забезпечення, за допомогою якого в автоматизованому режимі здійснюється накопичення, обробка, систематизація та передача інформації користувачам.

14.2. Бухгалтерський облік виконавчого комітету ради⁶⁸

Бухгалтерський облік фінансово-господарських операцій ради та підпорядкованих бюджетних установ, здійснюється відділом бухгалтерського обліку.

Варто зазначити, що було прийнято докладне Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку Музиківської об'єднаної територіальної громади на 2017 рік (наведено у додаткових документах до звіту⁶⁹).

Оскільки сільська рада є головним розпорядником коштів, бухгалтерський відділ окрім організації обліку фінансово-господарської діяльності складає та подає звітність згідно наказу Міністерства фінансів від 24.01.2012 № 44 «Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів».

Бухгалтерський облік виконання кошторису видатків ведеться за меморіально-ордерною формою з частковим використанням спеціалізованого програмного забезпечення. Використовуються форми меморіальних ордерів, затверджених Інструкцією про форми меморіальних ордерів бюджетних установ і порядок їх складання, затверджена наказом Держказначейства України від 27.06.2000р.№68.

Звіти (№ 2д № 2м, № 4-1д, № 4-1м, № 4-2д, № 4-2м, № 4-3д, № 4-3м, № 7д, № 7м) за результатами I півріччя 2017 року не надано.

Згідно інформації, отриманої від працівників виконавчого комітету, порушень ведення бухгалтерського обліку не було.

14.3. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. Бухгалтерський облік фінансово-господарських операцій ради здійснює відділ бухгалтерського обліку, облік відбувається згідно чинного законодавства. Бюджетна звітність розпорядника бюджетних коштів не оприлюднюється на офіційному державному інформаційному порталі щодо використання публічних коштів e-data.

Рекомендації. Пропонуємо розмістити на офіційному веб-сайті громади посилання на інформаційний портал e-data разом із коротким поясненням щодо можливостей пошуку звітності. На інформаційному порталі e-data розміщувати звітність згідно наказу Міністерства фінансів від 24.01.2012 № 44.

15.Залучення фінансування для реалізації інвестиційних проектів в ОТГ

Згідно інформації, отриманої від представників виконавчого комітету, посадові особи виконавчого комітету мають досвід залучення фінансування для реалізації інвестиційних проектів. Представниками виконавчого комітету ради було визначено наступні пріоритетні сфери, які потребують залучення фінансування у найближчі 3-5 років:

- ✓ централізоване водопостачання та водовідведення;
- ✓ поводження з твердими побутовими відходами;
- ✓ автошляхи;
- ✓ зовнішнє освітлення;
- ✓ енергоефективність громадських споруд;
- ✓ освіта та виховання;
- ✓ спортивні майданчики та споруди;
- ✓ заклади культури.

Сфери господарювання, в які залучались інвестиції, а також джерела їх фінансування (з урахуванням фінансування, яке залучалось в останні роки до моменту юридичного оформлення ОТГ, але є значущим для ОТГ і громада користується результатами таких проектів):

Таблиця 6 Сфери господарювання, в які залучались інвестиції, а також джерела їх фінансування

Назва галузі	Державні програми	Грантові програми та міжнародна технічна допомога
Централізоване водопостачання та водовідведення	✓	
Автошляхи	✓	
Зовнішнє освітлення	✓	✓
Енергоефективність громадських споруд		✓
Промислове виробництво		✓
Охорона здоров'я	✓	✓
Освіта та виховання	✓	✓
Спортивні майданчики та споруди		✓
Заклади культури		✓

15.1. Висновки та рекомендації за розділом

Висновки. На території Музиківської ОТГ відбувається реалізація проектів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, грантових програм/міжнародної технічної допомоги. Перелік інвестиційних та соціальних проектів, які було реалізовано чи планується реалізувати не оприлюднено. При виборі інвестиційних та соціальних проектів, які реалізуються за рахунок коштів інфраструктурної субвенції, відбувалось активне залучення мешканців.

Рекомендації. Пропонуємо провести інвентаризацію та скласти каталог інвестиційних об'єктів/проектів (які вже реалізовано та які планується реалізувати із описом проектів та джерел залучення коштів), який оприлюднити на веб-сайті громади.

За результатами інвентаризації розмежувати проекти, які можуть бути самоокупними, з проектами, які є соціальними. Для самоокупних проектів розробити стратегію залучення інвестицій та відповідний план роботи з державними, донорськими та приватними інвестиційними ресурсами.

Перспективні проекти, в тому числі на засадах державно-приватного партнерства:

- ✓ Енергозбереження та альтернативна енергетика;
- ✓ Переробка ТПВ та біомаси для генерації електричної енергії та тепла;
- ✓ Розвиток туризму та санаторно-профілактичних здравниць;
- ✓ Переробка та зберігання агро продукції.

Пропонуємо розробити та довести до мешканців зрозумілі та прозорі критерії відбору проектів, що будуть реалізовуватись у рамках стратегії розвитку громади. Передбачити можливість залучення населення до вибору/обговорення проектів у т.ч. шляхом голосування на веб-сайті громади.

У Держбюджеті на 2017 рік передбачена субвенція на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій. Механізм надання субвенції місцевим бюджетам затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2012 р. № 106. Субвенція надається для забезпечення здійснення заходів, перелік яких наведено у зазначеній Постанові п.3. Для отримання цього виду субвенції ОТГ можуть подавати проекти за визначеною процедурою. Пропонуємо в майбутньому використовувати цей механізм та подавати проекти для отримання субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій відповідно до постанови КМУ від 6 лютого 2012 р. № 106.

16. Матриця рекомендацій

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
1. Загальна інформація про ОТГ			
Стратегія розвитку громади Програма СЕР Розроблені місцеві програми	Розроблено програму СЕР, місцеві програми, Стратегія розвитку.	Обговорення програми соціально-економічного розвитку на поточний рік, звітування за виконанням програми	✓ затвердити план заходів з реалізації стратегії із вказанням вартості проектів . ✓ Проводити громадські слухання з виконання

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
		Розміщення окремо програм та Стратегії розвитку громади на веб-сайті	програми соціально-економічного розвитку та обговорення програми соціально-економічного розвитку на поточний рік. ✓ Розміщувати стратегію, програму СЕР та інші місцеві програми разом зі змінами на окремій вкладці веб-сайту громади. Звіти про виконання програм розміщувати на тій самій вкладці.
Менеджмент ОТГ, комунікації з громадськістю	Затверджена структура виконавчих органів ради.	Підрозділ апарату/особи відповідального за комунікацію із громадськістю. Комунікаційна стратегія з громадськістю. Місцеві нормативні акти щодо механізмів участі громадян в управлінні громадою Статут, положення виконкому, відділів на веб-сайті	✓ Розробити організаційну схему підпорядкування структурних підрозділів апарату ради, установ комунальної власності та розмістити її на офіційному сайті громади. ✓ Розробити комунікаційну стратегію з громадськістю. ✓ Затвердити, оприлюднити та популяризувати положення щодо механізмів участі громадян в управлінні громадою: громадські слухання, загальних зборів громадян за місцем проживання та місцевих ініціатив. ✓ Оприлюднити на веб-сайті громади статут громади, положення виконавчого комітету ради, Положення відділів апарату ради. Затвердити посадові інструкції співробітників відповідно до нових функцій ОТГ.
Збір статистичних даних	Обмежений перелік соціально-економічних показників	Підтримка з боку Державного управління статистики	✓ Звертатись за платними офіційними даними органів державної статистики у розрізі населених пунктів або проводити соціологічні опитування, опитування суб'єктів підприємницької діяльності для отримання соціально-економічних показників розвитку громади. ✓ Створити робочу групу з представниками статистики з метою збору та опрацювання статистичних даних
2. Процес формування бюджету			
Процес формування бюджету	Бюджетні запити Розміщення проекту бюджету на 2018 рік разом із 1 додатком (доходи)	Розпорядження міського голови про заходи щодо забезпечення складання проекту бюджету. Під час складання проекту бюджету на 2017 рік: інструкція з підготовки бюджетних запитів. Схвалення проекту рішення виконавчим комітетом.	✓ Розширити план заходів щодо наповнення бюджету ОТГ, приймати бюджетний регламент. ✓ Складати прогноз доходів бюджету на плановий та наступні два бюджетні періоди. ✓ Створити робочу групу за участі представників ДФС та представників апарату ОТГ з

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
		Прогноз доходів на плановий та наступні два бюджетні періоди.	метою звірки баз даних по платниках податків та зборів та з метою збільшення доходної бази бюджету. ✓ Проект бюджету разом із всіма відповідними додатками розміщувати на веб-сайті громади за 20 днів до розгляду сесією ради. ✓ Протоколи засідань комісії з питань бюджету розміщувати на веб-сайті громади. ✓ Вносити на затвердження виконавчого комітету проекти рішення про бюджет. ✓ Оприлюднити на веб-сайті у розділі про бюджет бюджетні запити та інструкцію із складання бюджетних запитів
Участь громадськості	Проводяться зустрічі депутатів з представниками територіальної громади Бюджет участі	Протоколи засідання постійної комісії ради (з питань бюджету) на веб-сайті громади	✓ Пропонуємо на постійній базі проводити: обговорення та фокус групи, проведення дискусій за круглим столом; громадські слухання проекту бюджету, виконання бюджету; опитування та обстеження громадської думки. Здійснювати збір пропозицій від громадян в період з 15 липня по 15 жовтня року, який передуює року, на який планується бюджет. ✓ Всі документальні підтвердження взаємодії з населенням оприлюднювати на веб-сайті громади. ✓ Провести заходи щодо популяризації бюджету участі серед населення.
3. Затвердження бюджету			
Прийняття бюджету	Прийнято у 29 грудня 2017 року (об'єднання громад у грудні 2016 року), рішення про бюджет 2018 року прийнято вчасно	-	-
Оприлюднення інформації про бюджет	Окремий розділ про бюджет громади. Рішення ради, що стосуються бюджету (але не у повному вигляді). Звіт про виконання бюджету за 9 місяців 2017 року. Можливість пошуку рішень ради або іншої інформації за ключовими словами або за реквізитами	Додатки до рішення ради, що стосуються бюджету та є невід'ємною частиною рішення. Візуалізація бюджету у доступній для населення формі. Паспорти бюджетних програм разом із змінами.	✓ Розробити окреме положення про наповнення веб-сайту громади, у т.ч. в частині розділу про бюджет. ✓ У розділі про бюджет дублювати всю інформацію, що стосується бюджету: рішення ради разом з додатками, проекти рішень. звітність, паспорти. ✓ Провести роботу над візуалізацією бюджету (у вигляді графіків/таблиць/презентацій). ✓ Надати посилання на бюджет участі із відповідними роз'ясненнями.

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
4. Збір доходів			
Встановлення місцевих податків та зборів	Рішення ради приймалися вчасно згідно законодавства.	Збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір. Консультації з громадськістю про місцеві податки та збори	✓ Проводити консультації з громадськістю про місцеві податки та збори в період з 1 січня по 1 липня. ✓ Оприлюднювати звіт про враховані та невраховані пропозиції з обґрунтуванням підстав для неврахування отриманих пропозицій щодо проектів рішень про місцеві податки та збори на плановий рік.
Додаткові джерела залучення коштів	-	Доходи від неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом є незначними	✓ Сформувати перелік майна, земельних ділянок які можуть бути передані в оренду на конкурсних підставах та оприлюднити на офіційному веб-сайті. ✓ Розглянути питання щодо проведення незалежної оцінки об'єктів оренди бюджетних установ з метою перегляду розміру річної орендної плати. ✓ Положення щодо пайової участі окремо розмістити на веб-сайті громади
5. Адміністрування доходів			
Складання прогнозу бюджету	-	Прогноз показників бюджету громади за основними видами доходів на 2018 – 2020 роки	✓ Оприлюднити на веб-сайті громади у відповідному розділі про бюджет прогноз бюджету на 2018-2021 рр.
Адміністрування доходів бюджету	Структурні підрозділи ведуть облік бази надходжень.	Затверджений план збільшення надходжень до селищного бюджету	✓ Створити групу по контролю бюджетних надходжень. Провести аналіз наявних реєстрів податкової бази з використанням даних ДФС. Визначити потенціал зростання надходжень. ✓ Запровадити порядок відшкодування збитків. ✓ Провести роботу з підбору об'єктів комунальної власності, збільшення привабливості цих об'єктів, створення системи оцінки майна та забезпечення їх здачу в оренду. Запровадити надання бюджетними установами власних приміщень в оренду на конкурсних засадах. ✓ Впровадити обов'язковий аудит фінансової звітності комунальних підприємств. ✓ Впровадити аудит енергоефективності об'єктів, що перебувають у комунальній власності. ✓ У разі необхідності переглянути тарифну політику комунальних підприємств. ✓ Подавати проекти для отримання субвенції на

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
			здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій. ✓ Вивчити питання щодо здійснення аналізу та оптимізації мережі. Провести відповідні заходи у разі необхідності
6. Виконання бюджету			
Звітування про виконання бюджету	Звіти подаються на розгляд ради	Оприлюднення звітів про виконання бюджету разом з усіма відповідними додатками на веб-сайті громади. Пооб'єктне оприлюднення видатків. Мапування та аналогічні техніки візуалізації витрат в реальному часі. Оприлюднення титульних списків капітальних видатків. Затверджені кошториси, бюджетні запити на веб-сайті громади.	✓ Розміщувати інформацію у спеціально створеному розділі про Бюджет про виконання бюджету разом із відповідними додатками. ✓ Розміщувати паспорти бюджетної програми разом із змінами ✓ Запровадити практику пооб'єктного оприлюднення видатків ✓ Запровадити мапування та аналогічні техніки візуалізації витрат в реальному часі. ✓ Оприлюднювати титульні списки капітальних видатків. ✓ Оприлюднювати затверджені кошториси у розрізі установ, бюджетні запити на веб-сайті громади. ✓ Бажано проведення окремих тематичних тренінгів, або консультацій по складанню звітів про виконання паспортів бюджетних програм.
Участь громадськості	-	Громадські наглядові/моніторингові комітети або ради, які стежать за прогресом у впровадженні програм, що фінансуються із бюджету. Опитування громадської думки	✓ Посилити участь громадськості на стадії виконання бюджету. ✓ Надати доступ та право на одержання додаткової інформації від відповідних підрозділів органів влади і установ громадським наглядовим/моніторинговим комітетам або радам ✓ Проводити опитування громадської думки та обстеження.
7. Платежі			
Процес розрахунку та здійснення видатків на оплату праці	Згідно з чинного законодавства	-	-
Процес здійснення видатків	Згідно Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів	-	-
8. Управління коштами			
Управління вільними залишками бюджетних коштів	Відбувається згідно чинного законодавства. Валютні рахунки не відкривались Не відбувається обслуговування коштів бюджету розвитку в установах банків.	-	-

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
	видатки не проводяться готівковою оплатою.		
9. Бюджет і фінансова звітність			
Фінансова звітність про виконання місцевих бюджетів	Звіт про фінансовий стан, звіт про результати виконання місцевих бюджетів	Оприлюднення на веб-сайті громади. Форми звітності про виконання місцевих бюджетів, затверджені наказом Міністерства фінансів від 30.01.12 р. № 60 та які формуються Казначейством	✓ Оприлюднювати у відповідній вкладці про бюджет на веб-сайті громади. ✓ Звернутись до органів Казначейства стосовно отримання щоквартально форм звітності про виконання місцевих бюджетів
10. Формування бюджету із урахуванням гендерних питань («гендерно-чутливе бюджетування»)			
Робоча група з гендерно-чутливого бюджетування	-	Робоча група з ГЧБ	✓ Розпорядженням міського голови створити гендерну групу, призначити її склад та покласти обов'язки
Положення про гендерну політику	-	Положення про гендерну політику	✓ Розробити та прийняти відповідне Положення про гендерну політику на території ОТГ
Формування статистичних даних, які можуть використовуватись для гендерного аналізу; гендерний аналіз у розрізі бюджетних програм	Збір даних для гендерного аналізу в обмеженому вигляді		✓ Провести гендерний аналіз бюджетних програм стосовно того, хто є кінцевим споживачем і наскільки послуги задовольняють потреби різних соціальних груп населення. ✓ Провести формування цілей та рекомендацій до бюджетних програм з посилення гендерної рівності. ✓ З урахуванням питань гендерної рівності провести необхідні коригування бюджету
11. Здійснення закупівель			
Положення про тендерний комітет, затвердження складу тендерного комітету	Положення, склад тендерного комітету сформовано та затверджено, розміщено у переліку рішень ради	Інструкції із закупівель для стандартних процедур роботи (не вимагається чинним законодавством). Оприлюднення протоколів тендерного комітету громади, на офіційному веб-сайті	✓ Оприлюднити окремо на офіційному веб-сайті громади Положення про тендерний комітет та рішення ради про затвердження складу тендерного комітету. Протоколи тендерного комітету. ✓ Розробити та затвердити інструкції із закупівель для стандартних процедур роботи
Річний план закупівель/додаток до річного плану	Сформовано, розміщено в Prozorro	-	-
Допорогові закупівлі	Закупівлі відбуваються шляхом заключення прямих договорів та розміщення звітів в ЕСЗ. Положення по допорогових закупівлях		✓ дотримуватись Положення про проведення допорогових закупівель.
Понадпорогові закупівлі	Переговорні процедури Відкриті торги		✓ відстежувати факти виконання договорів та публікувати звіти про виконання договору
12. Управління активами			
Об'єднання громад	Створено відповідні комісії, проводилась перевірка наявності і	Оцінка майна установ при реорганізації	-

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
	стану активів та зобов'язань, складались інвентаризаційні описи та передавальні акти		
Безхазяйне майно		Систематична робота відносно виявлення безхазяйного нерухомого майна не проводиться	✓ Сформувати комісію по виявленню, обліку та передачі у комунальну власність безхазяйного майна на території ОТГ та розробити і затвердити Положення порядку виявлення, обліку та зберігання безхазяйного майна, прийняття цього майна до комунальної власності
Інвентаризація землі		Інвентаризація землі	✓ Запланувати в середньостроковій перспективі проведення інвентаризації земель. За необхідністю залучати до процесу інвентаризації відповідні організації.
Нормативно-грошова оцінка землі	НГО землі	Оновлення нормативної грошової оцінки	✓ Запланувати у середньостроковій перспективі оновлення нормативно - грошової оцінки землі.
Земля (оренда, відчуження)	Робота над реєстром договорів оренди. Проводиться робота з адміністрування земельного податку. Оприлюднений перелік земельних ділянок, що підлягають продажу або прав на них на конкурсних засадах	Затверджені процедури з продажу землі, оренди землі. Положення про конкурсний відбір виконавців робіт із землеустрою. Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності. Оприлюднені переліки земельних ділянок, які можуть бути передані в оренду на конкурсних засадах.	✓ Розробити та затвердити положення по процедурі оренди землі. Оприлюднити на веб-сайті. ✓ Перелік вільних земельних ділянок, які можуть бути надані в оренду на конкурентних засадах оприлюднити на офіційному веб-сайті окремо. ✓ Використовувати у роботі порядок визначення та відшкодування збитків на прикладі відшкодування збитків, заподіяних внаслідок невикористання земельних ділянок, самовільного зайняття земельних ділянок та використання земельних ділянок з порушенням законодавства. ✓ Прийняти положення про конкурсний відбір виконавців робіт із землеустрою, положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності
Комунальне майно (оренда, відчуження). Майно, відіменне від земельної ділянки	Програма приватизації об'єктів територіальної громади на 2016-2018 роки	Перелік ком. майна, що може бути передане в оренду. Перевірка даних, що міститься в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Реєстрі прав власності на нерухоме майно з метою виявлення ухилення від сплати за об'єкти нерухомого майна	✓ Сформувати перелік майна, яке може бути передане в оренду. Оприлюднити на веб-сайті. ✓ Положення про порядок оренди оприлюднити на веб-сайті. ✓ Провести незалежну оцінку об'єктів оренди бюджетних установ. Запровадити надання

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
		Положення про порядок порядку оренди та про порядок продажу комунального майна	приміщень в оренду на конкурсних підставах. ✓ Створити комісію по інвентаризації нерухомості, що знаходиться на території громади. Здійснити перевірку даних, що міститься в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Реєстрі прав власності на нерухоме майно; повідомити органи ДФС відносно виявлених об'єктів, дані по яких відсутні в реєстрі речових прав на нерухоме майно.
13. Аудит			
Внутрішній аудит	Комісія зовнішнього контролю під час підготовки та прийняття управлінських рішень. Антикорупційна програма Музиківської сільської ради на 2017 – 2020 роки	Проведення внутрішнього аудиту	✓ Створити комісію/підрозділ з внутрішнього фінансового аудиту, затвердити положення щодо роботи, розмістити положення на офіційному веб-сайті громади. ✓ Сформувати, затвердити та оприлюднити план проведення перевірок. ✓ Проводити аудит фінансової звітності комунальних установ. Вжити заходи для покращення фінансового результату. ✓ Застосовувати у середньостроковій перспективі системи управління якістю ISO 9001:2000 в суб'єктах місцевого самоврядування – ДСТУ IWA 4:200.
Зовнішній аудит	-	-	✓ Запланувати у середньостроковій перспективі проведення незалежного зовнішнього аудиту. ✓ Популяризувати серед населення проведення громадської експертизи
14. Бухгалтерський облік бюджету			
Взаємодія з Державною Казначейською службою	Подається звітність згідно чинного законодавства	-	-
Оприлюднення бюджетної звітності розпорядника бюджетних коштів	-	Оприлюднення бюджетної звітності на e-data	✓ Розмістити на офіційному веб-сайті громади посилання на інформаційний портал e-data разом із коротким поясненням щодо можливостей пошуку звітності. ✓ На інформаційному порталі e-data розміщувати звітність згідно наказу Міністерства фінансів від 24.01.2012 № 44.
15. Залучення фінансування для реалізації інвестиційних проектів в ОТГ			
Відбір проектів для реалізації на території ОТГ	Волевиявлення громадян відбувається через обраних депутатів	Стратегія залучення інвестицій та відповідний план роботи з державними, донорськими та	✓ Розробити та довести до мешканців зрозумілі та прозорі критерії відбору проектів, що

Назва документів, процесів	Фактична діяльність	Документи, процедури, які відсутні	Рекомендації
	ради/депутатську діяльність. Залучення мешканців при виборі проектів, які фінансуються за рахунок субвенції на соц-економ розвиток.	приватними інвестиційними ресурсами.	будуть реалізовуватись у рамках стратегії розвитку громади. Передбачити можливість залучення населення до вибору/обговорення проектів у т.ч. шляхом голосування на веб-сайті громади
Перелік проектів до реалізації на території ОТГ	Сформовані проекти за пріоритетними сферами які потребують реалізації у найближчі 3-5 років	Перелік проектів на сайті громади	✓ Провести інвентаризацію та скласти каталог інвестиційних об'єктів/проектів (які реалізовано та які планується реалізувати із описом проектів та джерел залучення коштів), який оприлюднити на веб-сайті громади. ✓ Подавати проекти для отримання субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку територій